

zelena dežela

Glasiló Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 73, februar 2009

stran

4

Pogovor - Branko Tomažič
Zaščitimo kmetijska zemljišča!

stran

14

Aktualno
Nove zahteve pri
uporabi tretiranega
semena koruze

stran

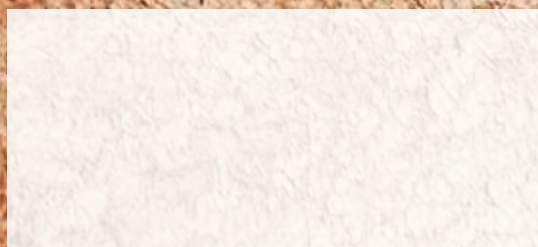
6

Tema meseca - Kako do sredstev
ukrepov kmetijske politike?
Ne spreglejte rokov za oddajo
zahtevkov

stran

18

Gozd in les
Licitacija lesa
v Slovenj Gradcu

Lepša polovica podeželja

» CIRIL SMRKO LJ

predsednik

Za nami je zelo živahna zima in menim, da smo s številnimi dosežki lahko zadovoljni. Nekaj vprašanj pa je še odprtih in bomo nadaljevali z iskanjem odgovorov nanje v prihodnjih tednih in mesecih. Med odprtimi vprašanji je tudi zdaj že legendarni zakon o promociji. Prvi osnutek zakona je starejši od naše zbornice, v vseh teh letih pa je doživljal številne manjše, srednje in res velike spremembe, dopolnitve in popravke. Možnosti, kako zbrati sredstva za generično – splošno oz. skupno promocijo slovenskih kmetijskih pridelkov in živilskih izdelkov, je več. Prav tako je več načinov odločanja o usmerjanju teh sredstev. Na resornem ministrstvu so že od samega začetka naredili pregled sistemov generične promocije po posameznih državah članicah Evropske unije. Tako zaposleni kot predstavniki zainteresiranih stanovskih združenj so večkrat imeli možnost obiskati nekatere države, kjer je promocija uspešna in učinkovita. Pa vse to ni bilo dovolj.

Osebnostno menim, da je v Sloveniji preveč preračunljivosti oz. ozkih interesov posameznih skupin. Preveč je tistih, ki v generični promociji iščejo korist zase ali za svoje podjetje oz. organizacijo in se samemu zakonu in sistemu ne posvečajo več. Tako vsa leta polzi energija vseh angažiranih v prazno in v kotlu, v katerem bi morali skuhati zakon o generični promociji, že dolgo ne vre več. V teh mesecih, ki so pred nami, bomo morali skupaj zbrati toliko zdrave pameti, da ta žalostni položaj premaknemo z mrtve točke. Še sreča, da ves ta čas nekateri vztrajajo pri posamičnih, pogosto prostovoljnih promocijskih dejavnostih. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je tekom štirih let postavila razpoznavno promocijsko prireditve v Ljubljani Podeželje v mestu, društva kmečkih in podeželskih žena pa tako na tej prireditvi kot na številnih večjih in manjših prireditvah po vsej Sloveniji skrbijo za ohranjanje stvarne in nestvarne kulturne dediščine. Ni prireditve na vasi ali v mestu, ki je ne bi popestrile podeželske žene in dekleta z omamnimi tradicionalnimi jedmi, izdelki umetnostne obrti ali kulturnim programom. Ni žeganja brez dišečega domačega kruha, ki so ga prejšnji večer z ljubeznijo in zanosom spekle naše sovaščanke. Kakšni bi bili prazniki brez pravih domačih dobrot, ki že z vonjem povedo, kateri praznik obhajamo? Žal pogosto jemljemo vse te dobrine kot same po sebi umevne in jim ne damo prave veljave. Zato je prav, da se vedno znova zavemo, kaj pomenijo ženske za naše podeželje. Da ga ohranjajo živega, lepega, tipično slovenskega, in da preprosto predstavljajo lepšo polovico našega podeželja.

V prihajajočem mesecu nas čaka obilo dela – tako papirnega, saj bo potrebno izpolnjevati zahteve za sredstva iz naslova ukrepov kmetijske politike, kot tudi vrsta kmečkih opravil na poljih. A naj nam vse to delo ne vzame vsega časa in nikar ne pozabimo na babice, matere, žene, hčere, sestre, sovaščanke, ki opravljajo tako administrativna kot kmečka dela in poleg nosijo še vso skrb za družino ... V tem mesecu praznujejo ženske kar dvakrat – osmega marca mednarodni dan žensk v spomin na borbo za osnovne pravice, ki so bile ženskam dolgo časa odtujene, in petindvajsetega marca na dan Marijinega oznanjenja materinski dan. Za katerikoli praznik se odločite, jim sezite v roko iskreno, z lepo mislijo in zavedanjem, da nam na tisoče načinov lepšajo življenje.

IZ VSEBINE

NOVICE

Povečanje dohodninske osnove ni sprejemljivo.....	3
KGZS preprečila dvig trošarine za vina	3
Kupujmo lokalno!.....	3

POGOVOR – BRANKO TOMAŽIČ

Zaščitimo kmetijska zemljišča!	4
--------------------------------------	---

TEMA MESECA – KAKO DO SREDSTEV UKREPOV KMETIJSKE POLITIKE?

Ne spreglejte rokov za oddajo zahtevkov v letu 2009	6
Novosti pri kmetijskookoljskih plačilih	8
175 evrov za urejene GERK-e	9
Višine plačil za ukrepe kmetijske politike v letu 2009.....	12

AKTUALNO

Novе zahteve pri uporabi tretiranega semena koruze.....	14
Povrnitev trošarine za leto 2008	17

GOZD IN LES

Licitacija lesa v Slovenj Gradcu	18
--	----

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Izobraževanja na KGZS – KGZ Ljubljana.....	18
--	----

DOGAJANJE NA TRGIH

Trg mleka	19
-----------------	----

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Izobraževanja na KGZS – KGZ Novo mesto	20
--	----

PRAVNI NASVETI

Služnost.....	21
---------------	----

ZA SPROSTITVE

Sudoku	23
Jota	23
Dan žena in materinski dan – praznika žensk.....	23

VABIMO

Napovedi dogodkov	24
-------------------------	----

Vsem našim članicam čestitam ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žena, z zahvalo za njihov prispevek h kakovosti življenja na podeželju.

Vsem materam voščim ob 25. marcu, materinskem dnevu.

Ciril Smrkolj

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/ 513 66 00, faks: 01/ 513 66 50, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si.

Uredništvo: mag. Tatjana Čop, odgovorna urednica, KGZS, Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/513 66 40, 01/513 66 52.

Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.

Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. Tisk: Delo, d. d.

Naklada: 93.000 izvodov. Cena: 0,35 €. Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Povečanje dohodninske osnove ni sprejemljivo

Na novinarski konferenci 5. februarja 2009 je vodstvo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavilo stališča do ukrepov za preprečevanje širitve koruznega hrošča ter problema škod v kmetijstvu zaradi divjadi in zveri. Predsednik KGZS Ciril Smrkolj je poudaril: »Zaradi vse večjih škod po divjem prašiču, jelenjadi, srnjadi, krokarjih ter vranah predlagamo zavarovanje škod po divjadi s strani lovskih družin ali države in spremembo sistema prijave škod, ki bi moral biti bolj učinkovit in poenoten!« Še posebej so opozorili na predlog ministrstva za finance glede povečanja dohodninske osnove na račun sredstev iz naslova ukrepov kmetijske politike.

Ministrstvo RS za finance je brez predhodnega usklajevanja s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije predlagalo, da se v povprečni znesek pripisanih sredstev za ukrepe kmetijske politike za leto 2008 vštejejo vsa plačila za območja z omejenimi dejavniki (OMD) in vsa izplačana EKO 0 plačila (plačilne pravice, proizvo-

dno vezana plačila na površino in za živali). »V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije smo prepričani, da je to nesprejemljivo. Statistični urad RS je prav te dni objavil informacijo, da je bil faktorski dohodek v kmetijstvu v letu 2008 za 10 % nižji kot v letu 2007. Poleg tega so leto 2008 zaznamovale številne ujme, ki so uničevale pridelke, trajne nasade, gozdove in gospodarska poslopja. Cene kmetijskih pridelkov so bile le malenkost viš-

je kot v predhodnem letu, medtem ko so se stroški pridelave in priraje povečali v povprečju za 8,1 %,« je na novinarski konferenci povedal Igor Hrovatič, v. d. direktorja Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Vštevanje OMD plačil v pavšalni izračun pripisanih subvencij na površino bi najbolj prizadelo kmetije na območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami. Gre za površine, ki so najbolj podvržene zaraščanju in

pri katerih stanje v zemljiškem katastru najbolj odstopa od dejanskega stanja. V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije od ministrstva za finance pričakujemo, da za leto 2008 v primerjavi z letom 2007 ne poveča zneska pavšalno pripisanih sredstev za ukrepe Skupne kmetijske politike ter s tem kmetijstvu olajša premostiti slab ekonomski položaj.

»TATJANA VRBOŠEK

KGZS preprečila dvig trošarine za vina

V sklopu dviga trošarin je bil pripravljen tudi predlog za dvig trošarine na alkoholne pijače, kar bi zajelo tudi vina. Vodstvo KGZS se je pravočasno odzvalo, saj bi omenjeni predlog lahko ogrozil že tako šibko gospodarnost proizvodnje vina. Predsednik Ciril Smrkolj in podpredsednik Branko Tomažič sta ministru za kmetijstvo dr. Milanu Pogačniku na delovnem srečanju predstavila možne posledice takšnega ukrepa. Minister je predlog KGZS podprl in trošarina za vina se letos ne bo dvignila.

KUPUJMO LOKALNO!

Slovenski kmetje si prizadevamo za pridelavo varne hrane, ki je hkrati zdrava in okusna. Ob tem upoštevamo vse slovenske in evropske predpise in smernice. Naš cilj so zadovoljni kupci, ki bodo na policah vedno znova iskali naše izdelke.

Slovenske potrošnike pozivamo, da nas podprejo tudi v teh, za vse nas težavnih časih. Krizo bomo prebrodili le s skupno podporo slovenskemu kmetijstvu in gospodarstvu.

Obenem z nakupom lokalno pridelanih živil in drugih dobrin prispevamo k zmanjšanju onesnaževanja okolja.

Zaščitimo kmetijska zemljišča!

Branko Tomažič je v svetu zbornice zastopnik pravnih oseb volilne enote Nova Gorica. Je direktor Kmetijske zadruga Vipava, doma kmetuje, za sabo pa ima že tudi poslanski mandat. Je član nadzornega odbora Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Na lanskih volitvah v organe zbornice je bil izvoljen za podpredsednika upravnega odbora iz 2. volilne skupine.

V politiki ste že dolgo prisotni. Spomnimo se vas kot kritičnega do ukrepov skupne kmetijske politike (SKP). Kako komentirate trenutni položaj?

Zmeraj sem zagovarjal kmečki stan in dajal pobude za reševanje težav. Zagovarjal sem pošten odnos družbe do kmeta, ki pri nas ni najboljši. Politika in mediji pri nas kar potrebujejo dežurnega krivca in to je velikokrat kmet, pogosta tarča pa je tudi slovenska cerkev.

Nisem bil zagovornik »lahkega« vstopa Slovenije v EU. Nasprotoval sem, ker sem hotel trša stališča pri pogajanjih. Ta so bila nujna za pridobitev ugodnejšega položaja za ohranitev našega kmetijstva, ki ni primerljiv z evropskim in mu le težka konkurira. Mislim, da se nam to sedaj že vrača.

Naše kmetije so večinoma majhne, zato ne morejo tekmovati z Evropo po količinah. Imamo pa naravne danosti za pridelavo zdrave hrane, ki je Evropa nima. Žal jo na tuje ne znamo prodati, doma pa ni kupne moči.

Danes vidimo, da je skupna kmetijska politika ena velika igra in ne daje pravih rezultatov. Opažam, da je včasih slabše kot v nekdanji skupni državi, ko je bilo eno leto hrane preveč, drugo premalo. To se je pokazalo pri pšenici, danes pri mleku. Če bi skupna kmetijska politika delovala,

Branko Tomažič je od julija 2008 podpredsednik sveta KGZS. V svet KGZS je bil izvoljen kot zastopnik pravnih oseb volilne enote Nova Gorica. Je direktor Kmetijske zadruga Vipava, doma pa kmetuje na vinogradniško-živinorejski kmetiji.

cene mleka ne bi smele toliko nihanati. SKP je dolžna z ukrepi blažiti nihanja.

Dobro poznate razmere v verigi od pridelave do prodaje. Kritični ste do velikih trgovskih sistemov, ki izjemno stiskajo dobavitelje pri cenah. Kaj storiti? Bi morala država bolj poseči, omejiti veletrgovce?

Nisem proti trgovini, potrebujemo jo, moramo pa de-

so preveliki. Po trditvah nekaterih si trgovina jemlje od trideset do petdeset odstotkov rabatov, na to doda še maržo. V kolikor se država ne bo vključila, bo živilska industrija propadla in posledično tudi kmet.

Država se mora tudi vprašati o smiselnosti tekmovalne norije gradnje velikih centrov, ki jih ni nikjer v Evropi toliko na prebivalca kot pri nas. Vsa ekonomija ni le v puščanju svobodnega liberalizma, ki je trenutno državno in nacionalno škodljiv, in prav ta sodobni turbo liberalizem nas je tudi pripeljal v krizo.

V zadnjem času se v Evropi pojavljajo veliki posamezniki - novodobni dobičkarji, ki odkupijo ob pomanjkanju določenega pridelka večji del ponudbe. S tem ustvarijo na trgu vakum in ta pridelek potem prodajo po mnogo višji ceni. Hrana je zato dražja, kmet pa zato ne dobi nič več. Čas je, da začnemo propagirati porabo domače hrane. Zgledujmo se po sosedih, kjer prvi mož italijanske vlade Berlusconi podarja: »Kupujmo samo italijansko, kupujmo svoje, kupujmo sami sebe.« Javno je pozval trgovce, da ne morejo imeti takih rabatov, in morali so jih znižati. Pri nas se je o tem veliko govorilo pred volitvami, a zgodilo se ni nič. Poglejmo: vinar proda gostincu odprto vino po 1,50 evra za liter, ta pa ga prodaja v gostil-

lati z roko v roki. Poštena delitev dohodka od njive do mize je nujna. Trgovina je postala močna in obvladuje trg. Živilska industrija ji ne more konkurirati in se mora strinjati s pogoji, ki jih postavlja trgovina. Če ne daš pridelka po nižji ceni, bo dal tvoj sosed ali sosed čez mejo.

Država bo morala poseči v ta razmerja in predpisati, kako obdavčiti maržo ali rabate, ki

Tomažičevi kmetujejo v Vrhpolju pri Vipavi. Kmetija ima bogato vinogradniško tradicijo, ki sega v začetek prejšnjega stoletja. Danes se z vinogradništvom na 7,5 hektarjev veliki kmetiji ukvarjajo tri generacije, ki pridelujejo bele in rdeče sorte vipavskih vin, v steklenicah jih tržijo pod blagovno znamko Petrov Pil. Poleg vinogradništva imajo na kmetiji še živinorejo – goveje pitance in rejo konj.

ni od 8 do 12 evrov. Pri sosedih je nabavna cena 2,50 evra, prodajna pa 6,00 evrov. Kako so pri nas lahko take razlike? **Nova vlada je že dodobra zastavila delo. Je kmetstvo zadosti upoštevano pri sedanjih vladi in resornemu ministru, da ne bo pri raznih kompromisih potegnilo kratko?**

Po prvih razgovorih kaže, da bo kmetijski minister dr. Milan Pogačnik upošteval naše predloge. Pričakujem ve-

liko angažiranje in zavzemanje za kmetstvo. Danes rabimo odločne politike, ki bodo vlekli poteze, ki bodo v teh težkih časih dajale tudi rezultate.

Od ministra pričakujem, da bo delovanje javnih služb in ustanov v kmetijstvu poenostavil in bodo delovale v korist slovenskega kmeta in države. Službe in ustanove morajo narediti vse, da bo Slovenija počrpala čim več sredstev iz bruseljske blagajne; ne smejo biti sodniki, ki ne privoščijo tega denarja kmetom. Skupne kmetijske politike si nismo izmislili mi, ampak Evropska unija, zato privoščimo sredstva iz vseh možnih ukrepov našemu kmetijstvu. V javnosti mora bolj živeti zavest, da so to sredstva za javna dela na podeželju. Od tega ne bo imel korist samo kmet, ampak celotna družba. Tekmujmo vsi, da teh sredstev priteče čim več v Slovenijo.

V svetu zbornice zastopate interese zadrug, hkrati pa imate doma kmetijo. Ali dvojna vloga za vas pomeni omejitev ali prednost?

Malo je kmetov, ki v organih zadruga ne vidijo dlje od svojega praga, in s takimi je težko usklajevati interese. Delo v zadrugi in delo na kmetiji imam jasno razmejeno. Kmetije ne mešam v moje delo. Imam razčiščene poglede, lažje razumem potrebe in težave kmetov, saj imam tudi sam žuljave roke. Delo na kmetiji me razveseljuje in čisti glavo. V ta namen eni tečejo, drugi gredo na fitness, meni pa najbolj paše delo na kmetiji. Kljub vsem obveznostim je nedelja namenjena družini, sprostivi ter obisku svete maše.

Katera področja kmetijstva potrebujejo prednostno reševanje na ravni zakonodaje?

Čim prej je treba omejiti pozidavo kmetijskih zemljišč, preprečiti prodajo kmetijske zemlje, posebno tujcem, in omogočiti Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS prednost pri nakupu - takoj za kmetom mejašem. Ker kmetje nimajo denarja za nakup, naj se skladu omogoči prednost, kmet pa bo lahko vzel v najem zemljo od sklada. Na trgu je treba tudi preprečiti prodajo zemlje mimo zakonskih aktov (dediščina, hipoteka).

Davčna politika je tudi zastarela, katastrski dohodek preobremenjuje mlade kmete in jih postavlja v slabši položaj kot podjetnike.

Več odločnosti bo treba tudi pri gospodarjenju z zvermi in divjadjo. Sicer je pomembno spoštovanje Bernske deklaracije, vendar zveri ne smejo ogroziti ljudi in domače živine. Ko do tega pride, je potreben takoj odlov ali odstrel.

Dolgo let ste že dejavni v slovenskem zadružništvu in ste njegov dober poznavalec. Kaj je po vašem mnenju ključno za nov zagon zadružništva?

Zadružništvo doživlja krizo, ker mi kot zadružniki nismo dosledni. Zadružništvo v Evropi sloni na dejstvu, da v kolikor sodeluješ pri prodaji nekega pridelka, sodeluješ v celoti. Pri nas pa bi rad vsak nekaj prodajal sam, v zadrugo bi dal le tisto, česar ne uspe prodati. Kmetje bodo obstali le organizirano. Posameznik z majhno pridelavo je šibek, tega bo kupec zmeraj bolj stiskal.

Zadružništvo bi moralo ponovno imeti v lasti živilske trgovine, ki jim jih je državna politika pred tridesetimi leti odvzela. Za vse napake, ki jih je državna politika v tem obdobju naredila, so krivi kme-

tje ali zadruga. Pobude, da bi se bolj poenotili pri nabavi re-promateriala in na drugi strani pri prodaji izdelkov, je dobra, vendar je prišla dvajset let prepozno.

Ekonomisti na podlagi dosedanjih izkušenj ocenjujejo, da je kmetijstvo v gospodarskih recesijah sorazmerno malo prizadeto, vendar znotraj njega najvišji davek napovedujejo vinarstvu. Kaj pomeni to za kmete, zadruga in kmetijska podjetja v Vipavski dolini in širše na Primorskem? Kakšni so možni odgovori na te izzive?

Nekateri naši funkcionarji govorijo, da v kmetijstvu ne bo take krize in nas recesija ne bo tako doletela. Bojim se, da s takimi pogledi želijo država in sodobni ekonomisti posledice recesije v precejšnji meri naprtiti na pleča kmeta in delavca, kar pa ne bo možno.

Vsi bomo morali sprejeti to breme in v največji meri tisti z velikimi plačami, ki bi jih morala država omejiti - vsaj pri podjetjih in zavodih v državni lasti. Plače vodilnih ljudi bi morale biti nižje od predsednika vlade, ne pa da so dvakrat ali trikrat višje.

Kar pa se tiče področja vinarstva, so zame vzpodbudna stališča kmetijskega ministra. Strinjaj se je s predlogom vodstva zbornice, da ostane trošarina na vino enaka nič. Tudi pobuda, da naj bo davek na vino obračunan po znižani stopnji, saj je vino hrana, ni naletela na gluha ušesa. S temi ukrepi bi pomembno prispevali k manjši krizi v vinarstvu, kjer je v kmetijstvu, ob prašičereji, najbolj občutna.

»MARJAN PAPEŽ

Ne spreglejte rokov za oddajo zahtevkov v letu 2009

»Jakobova ajda in Ožbaltova repa je le redkokdaj lepa.« Tako so godovi svetnikov svoj čas narekovali čas za različna kmečka opravila. Danes je poleg teh nujno poznati tudi druge datume – roke za oddajo različnih zahtevkov za ukrepe kmetijske politike.

Tako kot so še nedavno tega vsi, ki so se ukvarjali s kmetijstvom, predvsem po godovih različnih svetnikov ali drugih naravnih dogodkih dobro poznali roke za

setev in izvajanje drugih opravil na kmetiji, danes večina kmetovalcev dobro pozna tudi roke za oddajo različnih zahtevkov za sredstva, ki so vsako leto name-

njena za kmetijstvo. Ker pa so zakonsko predpisani roki in administracija neizprosni, ne bo odveč, če ponovno osvežimo spomin, tako da ne bo prišlo do kakšne za-

mude in slabe volje že ob oddaji zahtevka ali pa ob prejeti odločbi. Vsi pomembni roki za vlaganje zahtevkov so podrobneje prikazani v spodnji preglednici.

Roki za ODDAJO ZBIRNE VLOGE, PRILOG IN OSTALIH ZAHTEVKOV	
Vložitev zbirne vloge	5. marec - 15. maj 2009
Vloga za uveljavljanje sprememb pri izvajanju kmetijskookoljskih (pod)ukrepov SKOP in KOP zaradi pojava koruznega hrošča	5. marec - 15. maj 2009
Zahtevak za premije in dodatne premije za ovce in koze (vloži se skupaj z zbirno vlogo)	5. marec - 30. april 2009
Zahtevak o spremembi individualne zgornje meje pravic za ovce in koze	1. januar - 30. april 2009
Zahtevak za dodelitev pravic za ovce in koze iz nacionalne rezerve (vloži se skupaj z zbirno vlogo)	5. marec - 30. april 2009
Zahtevak za posebno premijo za bika in vole:	
če je bil zakol ali izvoz izvršen med 1. 1. in 31. 5. 2009	1. - 30. junij 2009
če je bil zakol ali izvoz izvršen med 1. 6. in 30. 9. 2009	1. - 31. oktober 2009
če je bil zakol ali izvoz izvršen med 1. 10. in 31. 12. 2009	1. - 31. januar 2010
Zahtevak za dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govodi	
za krave, ki so telile od 11. 12. 2008 do 31. 3. 2009	1. - 30. junij 2009
za krave, ki so telile od 1. 4. 2009 do 31. 7. 2009	1. - 31. oktober 2009
za krave, ki so telile od 1. 8. 2009 do 10. 12. 2009	1. - 31. januar 2010
Zapisnik o prigonu živali na pašo ali skupni pašnik	do 30. junija 2009
Kopija pogodbe s pastirjem	do 30. junija 2009
Priloga zahtevku za konopljo – uradne etikete, s katerimi je opremljeno seme konoplje	skupaj z zbirno vlogo oz. najkasneje do 30. junija 2009
Za energetske rastline oddaja kopije pogodbe sklenjene z zbiralcem ali prvim predelovalcem energetskih rastlin in dokazilo zbiralca ali prvega predelovalca o položeni varščini ter pogodba nosilca KMG, sklenjena z zbiralcem ali prvim predelovalcem	do 15. maja 2009
Vložitev varščine za zbiralce oz. prve predelovalce energetskih rastlin	do 15. maja 2009
Vložitev dopolnjene varščine za zbiralce oz. prve predelovalce energetskih rastlin v primeru spremenjenih pogodb sklenjenih med pridelovalci in zbiralcem ali prvim predelovalcem energetskih rastlin	do 31. maja 2009
Oddaja kopije spremenjene pogodbe v primeru, da jo nosilci kmetijskih gospodarstev in prvi predelovalci oz. zbiralci energetskih rastlin spremenijo ali prekinejo	do 31. maja 2009
Priloga zahtevku za pomoč za energetske rastline – obrazec »Podatki o pridelku energetskih rastlin, namenjenih za proizvodnjo biogoriva« – za oljno ogrščico	do 31. avgusta 2009
Priloga zahtevku za pomoč za energetske rastline – obrazec »Podatki o pridelku energetskih rastlin, namenjenih za proizvodnjo biogoriva« – za druge energetske rastline	do 31. oktobra 2009
Priloga zahtevku za pomoč za energetske rastline – obrazec »Obvestilo prvega predelovalca oz. zbiralca o količinah prevzetih surovin za biogorivo« – za oljno ogrščico	do 30. septembra 2009
Priloga zahtevku za pomoč za energetske rastline – obrazec »Obvestilo prvega predelovalca oz. zbiralca o količinah prevzetih surovin za biogorivo« – za druge energetske rastline	do 31. oktobra 2009
Priloga uveljavljanja neposrednega plačila na površino hmeljišča v obdelavi – »Izjava za neposredno plačilo na površini hmeljišča v obdelavi«	do 30. septembra 2009
Priloga zahtevku za podporo za pridelavo semenskega krompirja in krompirja v 100-metrskem izolacijskem pasu – kopija zapisnika o pregledu semenskega krompirja in krompirja v 100-metrskem izolacijskem pasu na polju v času vegetacije	do 15. septembra 2009

Nosilci kmetijskih gospodarstev, ki želijo v letu 2009 vlagati zahteve za ukrepe kmetijske politike, morajo na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) vložiti zbirno vlogo v času od 5. marca do 15. maja 2009. Nosilci kmetijskih gospodarstev izpolnjujejo zbirne vloge, zahteve in določene priloge praviloma elektronsko in jih pošljejo ARSKTRP v elektronski obliki, podpisane z varnim elektronskim podpisom s kvalificiranim potrdilom, ali kot podpisan računalniški izpis, s priporočeno pošto.

Za vse ukrepe kmetijske politike za leto 2009 se upoštevajo podatki o GERK-ih na stanje en dan pred elektronskim izpolnjevanjem zbirne vloge.

Nosilci kmetijskih gospodarstev, ki ste v lanskem letu oddali zbirno vlogo, ste že prejeli oz. boste do začetka kampanje za oddajo zbirne vloge prejeli predtisk za leto 2009. Na predtisku je stanje podatkov v RKG na dan 10. januar 2009. V letošnjem letu predtisk ne bo vključeval karte kmetijskega gospodarstva. Grafični podatki o zemljiščih, ki jih ima kmetijsko gospodarstvo prijavljene v RKG, so dostopni na spletni strani MKGP (<http://rkg.gov.si/GERK/viewer.jsp>) z navedbo identifikacijske številke kmetijskega gospodarstva.

PRIPRAVE KGZS-KSS NA POMOČ VLAGATELJEM

Na Kmetijski svetovalni službi bomo na 84 lokacijah z 288 usposobljenimi svetovalci in zunanji sodelavci svetovali nosilcem kmetijskih gospodarstev v zvezi z ukrepi kmetijske politike, nudili pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog in drugih zahtevkov ter organizirali in izvedli elektronsko iz-

polnjevanje vlog. Svetovalci in zunanji sodelavci so že opravili izobraževanja glede novosti v predpisih in programski opremi za izpolnjevanje zahtevkov.

Tudi letos bo pomoč vlagateljem potekala po sistemu naročanja, ki bo na posameznih območjih potekalo enako kot v preteklih letih. O podrobnostih naročanja se informirajte na vaših izpostavah Kmetijske svetovalne službe.

Pred izpolnjevanjem zbirne vloge preverite dejansko stanje na kmetijskem gospodarstvu. S tem se boste izognili težavam pri izpolnjevanju vloge in morebitnim napakam, ki bi jih pokazale administrativne kontrole in kontrole na terenu. V primeru, da se dejansko stanje razlikuje od stanja v uradnih evidencah in registrih, morate le-to urediti na pristojnih inštitucijah:

- na upravni enoti v primeru neskladja vrisanih GERK-ov glede na dejansko stanje v naravi (velikost, dejanska raba) ali če je prišlo do sprememb podatkov, ki so vpisani v Register kmetijskih go-

spodarstev (sprememba nosilca, naslova, članov kmetijskega gospodarstva ...) ali če je prišlo do sprememb pri trajnih nasadih (krčitve, novi nasadi, spremembe lokacije trajnega nasada ...),

- na pooblaščenih veterinarski postaji ali selekcijskih službah na KGZ v primeru neažurnega sporočanja o premikih ali teltivah živali (ureditev stanja v Centralnem registru govedu).

Ob vseh teh rokih, da o pogojih pri posameznih ukrepih niti ne govorimo, bi sigurno zmanjkalo tudi svetnikov, po katerih bi si lahko vse to zapomnili. Morda pa bo le komu prišel prav novodobni rek: »Ko svet' Hadrijan goduje, zbirna vloga se spolnuje.«

» DR. JERNEJ DEMŠAR

Na naročeni termin pri kmetijskih svetovalcih vas prosimo, da prinesete sledeče dokumente:

- v primeru, da pride namesto nosilca pooblaščenec, mora le-ta prinesiti dve originalno podpisani navadni pooblastili, katerega obrazec lahko prejmete pri kmetijskih svetovalcih ali pa ga najdete v Priročniku za oddajo zbirne vloge in zahtevkov, ki ga boste prejeli skupaj s predtiskom.
- zbirno vlogo in ostale zahteve iz leta 2008,
- predtisk 2009,
- v primeru spremenjenega osebnega računa kartico novega osebnega računa,
- v primeru, da uveljavljate zahteve za ovce in koze, je potrebno prinesiti na vnos seznam vseh ušesnih številok živali,
- ostale dokumente o kmetijskem gospodarstvu, ki bodo lahko v pomoč pri izpolnjevanju vloge in zahtevkov (meritve strmih travnikov, odločbo o dodelitvi plačilnih pravic, zapisnik kontrolorja ...).

Novosti pri kmetijskookoljskih plačilih

Uredba o plačilih za ukrepe druge osi (t.i. Uredba KOP) prinaša pomembne novosti na področju kmetijskookoljskih plačil. Slednja vključuje kar 21 podukrepov KOP.

Kmetijskookoljska plačila so, s svojo široko paleto ukrepov, pomembno gibalno razvoja in ohranjanja slovenskega kmetijstva. Ob upoštevanju krhkega finančnega stanja pri naših kmetih so velikokrat bistvena utež, ki odločitev »proti« pretehta v »za«. Slovenski strukturi kmetijstva so dokaj pisana na kožo, hkrati pa tudi ublažijo učinek nujnega prilagajanja domačega kmeta zahtevam kritične potrošniške družbe.

Uredba o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2007-2013 (Uredba KOP) prinaša kar nekaj novosti na področju kmetijskookoljskih plačil, katera vključujejo 21 kmetijskookoljskih podukrepov: podukrepi KOP-a. V nadaljevanju bomo skušali predstaviti najpomembnejše novosti, ki neposredno vplivajo na nekatere odločitve potencialnih novih vlagateljev podukrepov KOP-a in tudi tistih, ki ste že v petletni KOP obveznosti.

MOŽNOST VSTOPA V PODUKREPE V LETU 2009

Ugotovimo lahko, da gre za podukrepe KOP-a, ki so na voljo dokaj ciljni skupini kmetijskih gospodarstev. Podukrepe (Ohranjanje posebnih travniških habitatov, Ohranjanje travniških habitatov metuljev in Ohranjanje stelnikov) lahko uveljavljajo le tisti vlagatelji, ki imajo GERK-e na ekološko pomembnih območjih.

Novo petletno obveznost je mogoče skleniti za določene podukrepe KOP-a, in sicer:

- Ekološko kmetovanje (EK)
- Ohranjanje posebnih travniških habitatov (HAB)
- Ohranjanje travniških habitatov metuljev (MET)
- Ohranjanje stelnikov (STE)
- Ohranjanje habitatov ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območju Natura 2000 (VTR)

Ta območja so natančno definirana v prilogi Uredbe KOP.

Višina plačil

Podukrep KOP-a	Plačilo (evrov/ha)
Ekološko kmetovanje (plačilo za travinje)	227,55
Ohranjanje posebnih travniških habitatov	66,83
Ohranjanje travniških habitatov metuljev	66,83
Ohranjanje stelnikov	143,91
Ohranjanje habitatov ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območju Natura 2000	83,23

Plačila za podukrep Ohranjanje habitatov ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območju Natura 2000 smejo uveljavljati upravičenci, katerih GERK-i se nahajajo na osrednjih območjih pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (v sklopu Nature 2000), ki so prav tako natančneje določena v prilogi Uredbe.

POZOR: tisti, ki se boste

odločili za novo petletno obveznost za zgoraj našete podukrepe KOP, morate hkrati z oddajo zbirne vloge oddati tudi »Vlogo za vstop v ukrep kmetijskookoljskih plačil iz Programa razvoja podeželja republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letu 2009.«

SPREMEMBE PRI PODUKREPU: SONARAVNA REJA DOMAČIH ŽIVALI (REJ)

V primeru, da površine, ki jih ima KMG vključene v podukrep REJ, ležijo na območju **pojava koruznega hrošča**, podukrepa REJ (zaradi potrebnega izvajanja kolobarja na njivskih površinah) ni potrebno izvajati na isti površini ves čas trajanja obveznosti. Sprememba lokacije te površine se **ne upošteva kot povečanje in hkratno zmanjšanje površine.**

Kaj to pomeni?

Če se vaši GERK-i, katere imate vključene v podukrep REJ, nahajajo na območjih koruznega hrošča (katere določi FURS), lahko obstoječo obveznost za izvajanje REJ deloma ali v celoti prenesete na drugo lokacijo. Možna je tudi opustitev izvajanja podukrepa v primeru, če se na teh površinah začne pridelovati koruza. Kontrolni organ takega dejanja ne bo jemal kot kršitev.

Kako uveljavljati spremembo?

Tisti, ki uveljavljate to spre-

membo podukrepa KOP (zaradi pojava koruznega hrošča), morate hkrati z oddajo **zbirne vloge** oddati tudi obrazec »Vloga za uveljavljanje sprememb pri izvajanju ukrepa kmetijskookoljskih plačil (podukrepov KOP) zaradi pojava koruznega hrošča.«

POZOR: Izpolnjen obrazec morate (upravičenci) posredovati na ARSKTRP s priporočeno pošto (torej, v fizični obliki) do **15. maja 2009**. Obrazec je potrebno izpolniti tudi v primeru opustitve podukrepa.

TRAVNIŠKI SADOVNJAK IN SADNE VRSTE

Novost je v natančnejši opredelitvi seznama sadnih vrst, za katere lahko uveljavljate plačila v podukrepu **Travniški sadovnjak**. **Opredeljene so sadne vrste, katere so lahko vključene v travniški sadovnjak.** Poleg ostalih pogojev, ki ostanejo nespremenjeni (npr: travniški sadovnjak mora biti vpisan v evidenco pridelovalcev sadja v ekstenzivnih oziroma travniških sadovnjakih; gostota dreves mora znašati najmanj 50 in največ 200 dreves na hektar, pri obnovi nasadov ni dovoljeno uporabljati šibkih podlag idr.) velja, da mora biti v travniškem sadovnjaku prisotna vsaj ena od naslednjih sadnih vrst: jabolana, hruška, češnja, višnja, breskev, nektarina, sliva, češplja, ringlo, kaki, kutina, marelica, citrus, oreh, mandelj, leska, kostanj,

bezeg, smokva, oljka, nešplja, škoršč, žižula in murva.

KRŠITVE

Pozornost si gotovo zasluži tudi dopolnitev Kataloga kršitev in sankcij, ki je sestavni del Uredbe KOP (priloga 5). Predvsem bodite pozorni na:

Zbirna vloga

V času kakršnegakoli petletnega trajanja obveznosti iz naslova KOP morate pri Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja vsako leto vložiti zbirno vlogo. To je obvezno tudi v primeru, če v tekočem letu (kljub trajanju obveznosti in izpolnjevanju pogojev) ne boste vlagali zahtevkov za določene podukrepe KOP-a. Vložiti morate vsaj obvezne sestavine zbirne vloge, ki so: obrazec A, B, B1 (če oddajate živinska gnojila) in obrazec D. V primeru obveznosti izvajanja podukrepa ZEL mora

upravičenec vložiti tudi obrazec E, iz katerega je razvidno, na kateri površini izvaja ukrep ZEL (ozelenitev njivskih površin).

Minimalna obtežba pri ekološki reji živine

Nova uredba KOP prinaša tudi zvišanje dovoljene minimalne obtežbe pri ekološki reji živine. Vključeni v ta ukrep morajo v letu 2009 na svojem KMG zagotavljati obtežbo od 0,4-1,9 GVŽ na hektar zemljišč v uporabi.

Če pri podukrepu ekološko kmetovanje kmetijsko gospodarstvo (vlagatelj) ne dosega minimalne obtežbe, zahtevane za ekološko rejo živine, dosega pa minimalno obtežbo vsaj 0,2 GVŽ na hektar, se to upošteva kot kršitev, plačilo za travinje (trave in travno deteljne mešanice na njivah, trajno travinje) pa se zniža za 50 odstotkov. V nobenem primeru pa obtežba pri ekološki reji živine ne sme biti manjša od 0,2 GVŽ na

hektar kmetijskih zemljišč v uporabi. Če KMG pri ekološki reji živine ne dosega obtežbe 0,2 GVŽ na hektar kmetijskih zemljišč v uporabi, se to upošteva kot kršitev, plačilo pa se ne odobri.

MOŽNA ODPSTOPANJA OD OBVEZNOSTI

Obtežba z živino

Določeni podukrepi KOP-a imajo v pogojih izvajanja predpisano minimalno obtežbo z živino na kmetijskem gospodarstvu. (Na primer: 0,5 GVŽ na hektar pri podukrepu REJ, 0,4 GVŽ na hektar pri poukrepu EK-za travinje ipd.).

Če se med trajanjem obveznosti obtežba z živino zaradi izgube oziroma pogina domačih živali kot posledice napada divjih živali zmanjša pod dovoljen obseg kljub izvedbi vseh predpisanih ukrepov (toraj, obtežba z živino je nižja od

minimalno predpisane za določen podukrep), se to ne upošteva kot kršitev in sankcij ni. Upravičenec je upravičen do plačila za izvajanje podukrepa KOP-a za leto, v katerem je prišlo do zmanjšanja obtežbe. V naslednjem letu mora upravičenec živali nadomestiti, tako da izpolnjuje zahteve glede obtežbe za zadevni podukrep KOP-a.

Podrobnejše informacije glede možnih vstopov v podukrepe KOP-a in ostale podatke lahko dobite pri kmetijskih svetovalcih na izpostavah kmetijske svetovalne službe. Še posebej pa vas vabimo, da se udeležite tudi izobraževanj, ki jih kmetijska svetovalna služba za ta namen organizira po številnih lokacijah na vseh kmetijsko-gozdarskih zavodih.

» STANE LEVART

175 evrov za urejene GERK-e

Zakaj je smiselna ureditev GERK-ov v skladu z dejanskim stanjem v naravi?

V zadnjem času vse večkrat slišimo informacije o nepravilno vrisanih GERK-ih, o površinah, ki niso upravičene do plačil, o evropskih revizijskih kontrolah ... Zato vas s tem prispevkom želimo spodbuditi, da pred oddajo zbirne vloge za leto 2009 preverite pravilnost vrisa GERK-ov na svojem kmetijskem gospodarstvu, da GERK-e vsakoletno popravljate, usklajujete z dejanskim stanjem v naravi, da izločate neupravičene površine in da hkrati tudi poveču-

jete obseg GERK-ov na površinah, ki ste jih na novo očistili oz. jih na kakšen drugačen način uredili za kmetijsko rabo.

V prejšnji številki Zelene dežele je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravilo članek z naslovom Urejanje GERK-ov pred oddajo zbirne vloge. V tokratni številki vam želimo podrobneje predstaviti, kaj sodi oz. ne sodi med posamezne vrste kmetijske rabe in v GERK-e, ki so upravičeni do plačil, ter kakšne so sankcije v primeru, da kon-

trolor pri pregledu površin na kraju samem ugotovi, da so deli GERK-ov vrisani na nekmetijski rabi.

UPRAVIČENE RABE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

V Pravilniku o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (Uradni list RS, št.122/08), ki velja od 1. januarja 2009, so določene skupine in vrste dejanske rabe ter opisi posameznih vrst rabe. V opisih je natančno določeno, katere površine sodijo v posamezno vrsto rabe. V nadaljevanju so navede-

ni opisi rab kmetijskih zemljišč, na katerih so najpogosteje vrisani GERK-i.

V dejansko rabo trajni travnik sodijo površine, ki so porasle s travo, deteljami in drugimi krmnimi zelmi in se redno kosijo oziroma pasejo. Te površine se ne orjejo in niso v kolobarju. Na površinah z rabo trajni travnik lahko rastejo tudi posamezna drevesa (sadna ali gozdna), vendar gostota dreves ne sme presežati 50 dreves na hektar.

V dejansko rabo njiva se uvrščajo površine, ki se orjejo ali drugače obdelujejo ter so name-

njene pridelovanju enoletnih in nekaterih večletnih kmetijskih rastlin. V rabo njiva se uvrščajo tudi površine, ki so v prahi, kjer so ukorenjena hmeljni sadiki, nasadi jagod in površine, ki so začasno (za obdobje manj kot 5 let) zasejane s travo ali drugimi kmetijskimi rastlinami in se uporabljajo za košnjo ali pašo večkrat na leto.

Pod dejansko rabo intenzivni sadovnjak sodijo površine, ki so zasajene s sadnimi vrstami in pri obdelavi katerih uporabljamo sodobne intenzivne tehnologije.

V dejansko rabo vinograd uvrščamo površine, ki so zasejane z vinsko trto.

V dejansko rabo ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak uvrščamo sadovnjake, ki niso primerni za intenzivno pridelavo. Običajno so to nasadi visokodebelnih sadnih dreves. Gostota dreves mora biti več kot 50 dreves na hektar. V ekstenzivnem oz. travniškem sadovnjaku lahko raste ena ali več različnih sadnih vrst.

Pod dejansko rabo kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem (raba 1800) uvrščamo površine, ki so porasle s travinjem in na katerih rastejo posamična gozdna drevesa oziroma grmi ter se redno, vsaj enkrat letno popasejo oziroma pokosijo. Pokrovnost travinja na teh površinah mora biti vsaj 80 %, pokrovnost drevesnih krošenj oz. grmov pa manjša od 75 %. V to vrsto dejanske rabe ne uvrščamo površin, na katerih se poleg posamičnih dreves ali grmov pojavlja mlado olesenelo rastje, ki je znak zaraščanja zaradi preskromne kmetijske rabe ali neuporabe zemljišč. Prav tako v to vrsto dejanske rabe ne uvrščamo gozda, četudi se živali v njem pasejo in ima nosilec dovoljenje za pašo v gozdu.

Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 122/08) natančneje predpisuje, katere površine so lahko del GERK-a s posamezno vrsto dejanske rabe in katere površine morajo biti izključene iz GERK-a.

POVRŠINE, KI SO LAHKO DEL GERK-a

Pri določenih GERK-ih se v površino GERK-a lahko vključijo tudi obračališča, ki so namenjena obdelovanju teh površin. Pri GERK-ih z vrsto dejanske rabe 1100-njiva ter 1180-trajne rastline na njivskih površinah je lahko širina obračališča največ do 2 metra. Pri GERK-ih z dejansko rabo 1160-hmeljišče je širina obračališča lahko do največ 8 metrov, pri GERK-ih z dejansko rabo 1221-intenzivni sadovnjak, 1211-vinograd ter 1212-matičnjak pa je širina obračališča največ 6 metrov oziroma 10 metrov, če so nasadi zasajeni v terasah.

Pri GERK-ih z dejansko rabo 1160-hmeljišče, 1221-intenzivni sadovnjak, 1211-vinograd ter 1212-matičnjak se lahko v površino GERK-a poleg površine obračališč vštejejo tudi površine na zunanji strani zadnje vrste v nasadu do širine, ki je manjša ali največ enaka povprečni medvrstni razdalji znotraj nasada, če se ta površina uporablja za premike kmetijske mehanizacije.

Obračališča in površine na zunanji strani zadnje vrste nasada se lahko vrišejo kot del GERK-a, če so to kmetijske površine. Obračališča in zunanji robovi nasada ne smejo biti vrisani na cestah, ki so v javni uporabi, na dvoriščih in drugih nekmetijskih rabah.

Pri kmetijskih zemljiščih, ki so zaradi nagiba urejena v terasah, se v GERK vštejejo tudi brežine. Brežini na robu GERK-a se lahko vključita v GERK naj-

več do širine 2 metrov oziroma pri trajnih nasadih do največ ene povprečne medvrstne razdalje od zunanje vrste nasada. Predpisana širina brežine se izmeri v pravokotni ravninski projekciji.

Pri GERK-ih tudi ni potrebno izločiti trajnih rastlin (sadne vrste, vinska trta ...), ki so posajene v eni vrsti znotraj druge vrste rabe. GERK-i lahko vsebujejo tudi določene linijske objekte, kot so kozolci, kolovozi, jarki, mejice, suhozidi, če so ti široki do 2 metra.

POVRŠINE, KI MORAJO BITI IZLOČENE IZ GERK-ov

Iz GERK-a morajo biti izločene vse površine z drugačno vrsto kmetijske rabe (npr. vrtovi ali njive na travnikih), oziroma vse površine, ki niso v kmetijski rabi (npr. skladovalnice lesa, stavbe, ceste, sklenjena zarast grmovja in drevja), če so te površine večje od 100 kvadratnih metrov, oziroma tudi manjše površine, če je na GERK-u takšnih površin več in skupaj predstavljajo pomembno površino GERK-a.

V GERK ne uvrščamo travnatih površin, ki se ne uporabljajo za kmetijsko dejavnost, kot so rekreacijske površine (golf igrišča, travnata igrišča, hipodromi), parki, zelenice okrog hiš ...

V GERK-e, ki so v kmetijski rabi, tudi ne uvrščamo površin v zaraščanju in gozdov, tudi če na teh površinah raste trava in se uporabljajo za pašo živali.

Poleg tega v GERK-e ne uvrščamo barij in močvirij, ki se ne uporabljajo za kmetijsko rabo, ter zemljišč, ki se začasno ne uporabljajo za kmetijske namene (kot npr. razni izkopi zaradi gradnje infrastrukture, zemljski plazovi, rečne naplavine, nasutja gradbenega materiala ...).

SANKCIONIRANJE NAPAČNO PRIJAVLJENIH POVRŠIN (POVRŠIN, KI NE IZPOLNJUJEJO POGOJEV)

Do neposrednih plačil (plačil na površino) so v skladu z Uredbo o neposrednih plačilih v kmetijstvu (Uradni list, št. 107/2008) upravičene površine GERK-ov z vrstami dejanske rabe, navedenimi v preglednici 1, pri čemer morajo biti površine prijavljene pravilno.

Vse površine, ki jih kmetovalec prijavi na obrazcu D in jih označi kot upravičene površine, ne glede na vrsto rabe, spadajo v eno skupino kmetijskih rastlin. Poleg skupine rastlin za izplačilo plačilnih pravic ločimo še skupino kmetijskih rastlin za neposredno plačilo na površino hmeljišča v obdelavi, pomoč za stročnice, pomoč

Preglednica 1. Skupine rastlin za izplačilo plačilnih pravic

Skupina dejanske rabe	Vrsta dejanske rabe
Njive in vrtovi	Njiva
	Hmeljišče
	Trajne rastline na njivskih površinah
	Rastlinjak
Trajni nasadi	Vinograd
	Matičnjak
	Intenzivni sadovnjak
	Ekstenzivni oz. travniški sadovnjak
	Oljčnik
Travniške površine	Trajni travnik
	Barjanski travnik
	Kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem

Preglednica 2. Izračun odstopanja za posamezno skupino rastlin

Skupine kršitev	Sankcija
Odstopanje skupine kmetijskih rastlin za izplačilo plačilnih pravic znaša do 3 %, vendar ne več kot 2 ha.	Odobri se ugotovljena površina oz. sredstva se odobrijo za ugotovljeno površino.
Odstopanje skupine kmetijskih rastlin za izplačilo plačilnih pravic znaša več kot 3 % oz. več kot 2 ha ugotovljenih površin ter manj ali enako 20 %.	Odobri se ugotovljena površina, zmanjšana za dvakratnik ugotovljeno razliko.
Odstopanje skupine kmetijskih rastlin za izplačilo znaša nad 20 %.	Zahtevek se v celoti zavrne za določeno skupino kmetijskih rastlin.*

Vir: Povzeto iz 51. člena Uredbe Komisije št. 796/2004

* Pri višjih odstopanjih se zahtevek za določeno skupino kmetijskih rastlin za tekoče leto zavrne, poleg tega pa se v naslednjih treh letih vrednost odobrenega zahtevka zniža za razliko med prijavljeno in ugotovljeno površino.

za energetske rastline in podpora za pridelovanje lupinarjev. Pri kmetijskookoljskih plačilih so skupine določene še posebej. Če je s kontrolo površin ugotovljeno, da prijavljene površine ne izpolnjujejo pogojev za uveljavljani ukrep, se nepravilnosti sankcionirajo v skladu z 51. členom Uredbe Komisije št. 796/2004. Delež sankcij se povečuje z večanjem odstopanja med prijavljeno in ugotovljeno površino.

KONKRETNI PRIMER IZRAČUNA SANKCIJ

Na izmišljenem primeru kmetijskega gospodarstva vam želimo prikazati znižanje višine plačil v primeru, da ima upravičenec urejene GERK-e v primerjavi z neurejenimi GERK-i, kjer nepravilnosti ugotovi kontrolor pri kontroli površin na kraju samem.

Kmetijsko gospodarstvo (podatki o kmetijskem gospodar-

stvu so navedeni v preglednici 3) ima del svojih površin vrisanih tudi na neobdelovalnih površinah, in sicer na površinah, kjer so dejansko nasutja zemlje, zemeljski plaz, zaraščena površina, rečna naplavina kamenja in peska. Skupni obseg vseh površin v nekmetijski rabi v tekočem letu je 35 arov od tega 20 arov (0,2 hektara) na travnikih in 15 arov (0,15 hektara) na njivah. Če bi kmetijsko gospodarstvo imelo vrisane vse GERK-e na kmetijski rabi (8 ha), bi bilo upravičeno do izplačil v višini 1.695 evrov.

Glede na to, da določeni deli površin niso v kmetijski rabi, bi morali biti ti deli izločeni iz GERK-ov. Ob pravilni prijavi zemljišč, kjer so izločene neupravičene površine, bi kmetijsko gospodarstvo prejelo sredstva v višini 1.647,75 evrov (v primeru, da bi ob vložitvi zahtevka aktiviralo vse plačilne pravice za

njivo in 4,65 plačilnih pravic za travnike), kar je le za 47,25 evrov manj, kot če bi prijavili vse površine, tudi neupravičene.

Izračun višine plačila v primeru pravilne prijave površin, kjer upravičenec izloči neupravičene (nekmetijske) dele površin:

* 3 ha upravičenih površin x 340 € = 1.020 €
 4,65 ha upravičenih površin x 135 € = 627,75 €
 Skupaj: 7,65 ha upravičenih površin je upravičenih do plačila 1.647,75 €

*Kmetijsko gospodarstvo lahko aktivira svoje plačilne pravice z vsako upravičeno površino, zato najprej aktivira vse plačilne pravice z najvišjo vrednostjo. Ker ima površin manj kot plačilnih pravic, aktivira le toliko plačilnih pravic nižje vrednosti, kot ima upravičenih površin.

Če kmetijsko gospodarstvo iz svojih GERK-ov ne bi izločilo nekmetijske rabe in bi odstopanje oz. nepravilnosti pri prijavi površin ugotovil kontrolor na kraju samem, bi bilo kmetijsko gospodarstvo zaradi tega sankcionirano na podlagi zgoraj navedenega načina sankcioniranja (preglednica 2), pri čemer se delež napake (kršitve) izračuna kot razmerje med razliko prijavljene in ugotovljene površine glede na ugotovljeno površino. **Za konkretni primer to pomeni: 0,35 ha/7,65 ha x100 = 4,58 % kršitve.**

V skladu s sistemom kršitev in sankcij se plačila odobrijo za ugotovljeno površino, znižano za dvakratnik odstopanja, kar je razvidno v spodnjem izračunu. Glede na to, da je kmetijsko gospodarstvo v zahtevku prijavilo vse plačilne pravice, se sankcija odšteje kot proporcio-

Izračun višine plačila v primeru nepravilne prijave GERK-ov, kjer nepravilnosti pri prijavi ugotovi kontrolor pri kontroli površin na kraju samem:

Ugotovljena površina: 7,65 ha
 Dvakratnik odstopanja:* 0,70 ha
 Površina upravičena do plačila: 6,95 ha

*Razlika med prijavljeno in ugotovljeno površino (0,35 ha) x 2.

Proporcionalno znižanje plačila: Neizplačani del površin: 1,05 ha

Število vseh plačilnih pravic (PP) je 8 (5 za travnik in 3 za njivo).

Izplačilo, znižano za sorazmerni del neupravičenega dela:

0,66 PP za travnik ((1,05/8) x 5)

in 0,39 PP za njivo ((1,05/8) x 3).

Izplačilo:

PP za travnik: 4,34 x 135 = 585,9 €

PP za njivo: 2,61 x 340 = 887,4 €

Skupaj izplačilo 1.473,3 €

Zaradi nepravilne (prevelike) prijave, ki je ugotovljena s kontrolo površin na kraju samem, upravičenec dobi 174,45 evrov manj plačil, kot bi jih lahko prejel, če bi pravilno prijavil le upravičene površine.

nalni del pri vsaki vrsti plačilne pravice.

Z zgoraj navedenim izmišljenim primerom smo vam želeli preko razlike v višini izplačil prikazati smiselnost pravilnega vrisa GERK-ov in pravilne prijave upravičenih površin. Preko finančnega učinka je prikazana smiselnost izločitve neupravičenih delov GERK-ov, ki se začasno (samo v določenem letu) ali stalno ne uporabljajo v kmetijske namene. Poleg pravilno vrisanih GERK-ov bodite pozorni tudi na pravilno razdelitev njiv na poljine, predvsem pri ti-

Preglednica 3. Vrsta in število GERK-ov ter vrednost plačilne pravice za posamezno vrsto rabe

Vrsta dejanske rabe GERK-a	Število GERK-ov	Skupna površina GERK-ov posamezne rabe (ha)	Število plačilnih pravic	Vrednost plačilne pravice (€/ha)	Skupna vrednost plačilnih pravic
1300-trajni travnik	6	5	5	135	675
1100- njiva	4	3	3	340	1.020
SKUPAJ	10	8	8		1.695

stih njivah, kjer so posamezne poljine poleg plačilnih pravic upravičene tudi do proizvodno vezanih plačil na površino, saj se pri teh površinah odstopanje

izračunava za vsako poljino posebej (vsako skupino kmetijskih rastlin posebej) in je tako pomemben tudi pravilni vris velikosti posamezne poljine.

Izračun je prikazan le za izplačilo plačilnih pravic, v kolikor pa upravičenci uveljavljajo tudi druge zahteve, se sankcije zaradi prevelike

prijave posebej izračunajo tudi pri ostalih zahtevkih.

»MARINKA KOROŠEC

Višine plačil za ukrepe kmetijske politike v letu 2009

»Delavec je vreden svojega plačila!« V prispevku podajamo predpisane višine plačil, ki so predvidene za vključene kmetovalce v ukrepe kmetijske politike v letu 2009..

V času recesije je za vse vlagatelje ukrepov kmetijske politike zagotovo razveseljivo, da se višina plačil za posamezne ukrepe v primerjavi s preteklim letom ne bo znižala. Kljub napovedim iz preteklega leta in že objavljeni uredbi v letu 2008, ki je vsebovala podatke, da se bodo plačila za območja z omejenimi dejavniki (OMD) v letu 2009 občutno znižala, je ministristvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) tudi na podlagi nasprotovanj Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije ponovno dvignilo višino plačil, ki bodo tako v letu 2009 ostala enaka kot v letu 2008. Prav tako ostaja enaka višina plačil tudi za (pod)ukrepe kmetijsko-okoljskih programov (SKOP in KOP) ter proizvodno nevezanih neposrednih plačil za površine (plačilne pravice), nekoliko pa so se dvignila nekatera proizvodno vezana plačila.

NEPOSREDNA PLAČILA

Tudi v letu 2009 se bodo neposredna plačila za površine

ne izplačevala na podlagi plačilnih pravic, ki jih bo imelo posamezno kmetijsko gospodarstvo. Plačilne pravice so bile lahko pridobljene z dodelitvijo na podlagi zahtevka v letih 2007 in 2008 ali pa s prenosom plačilnih pravic z drugega kmetijskega gospodarstva (nakup, najem, dedovanje ...). Predpisi predvidevajo pridobitev plačilnih pravic tudi iz nacionalne rezerve, vendar je ta možnost omejena le na nekatere redke posebne

Preglednica 1. Proizvodno vezana plačila

Ukrep	Plačilo v letu 2009
Posebna premija za bika	136,50 €/žival
Posebna premija za vola	97,50 €/žival
Dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govedi	*
Premija za ovce, ki ne tržijo mleka in mlečnih izdelkov	10,50 €/žival
Premija za ovce, ki tržijo mleko in mlečne izdelke	8,40 €/žival
Premija za koze	8,40 €/žival
Dodatna premija za ovce in koze	3,50 €/žival
Plačilo za hmeljišče v obdelavi	120,00 €/ha
Pomoč za stročnice	50,00 €/ha
Pomoč za energetske rastline	45,00 €/ha
Podpora za pridelovanje lupinarjev	108,67 €/ha

*Višina plačila se izračuna glede na obseg upravičenih ženskih govedi ob upoštevanju skupnih razpoložljivih sredstev za ta ukrep (v letu 2007 je bilo plačilo 163 €/žival).

Preglednica 2. Vrednost izravnalnega plačila za OMD

Kategorija	2009 (€/ha)
Gorsko-višinska KMG	183,45
KMG - planine	183,45
Strma KMG	156,82
Kraška KMG	156,82
Gričevnato-hribovita KMG	129,00
Različni neugodni pogoji (drugi KMG-ji)	63,26
Osnovna KMG	25,00

primere. Višina posamezne plačilne pravice je bila določena z odločbo, ki jo je izdala Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Znesek na odločbi za posamezno plačilo no pravico je sestavljen iz regionalnega plačila in morebitnih dodatkov za mleko, sladkor in dodatka za sektor govedoreje. Zato je višina plačila za posamezno plačilno pravico od enega do drugega kmetijskega gospodarstva različna in med seboj ni primerljiva. Upravičenci bodo lahko prejeli plačila za toliko plačilnih pravic, kot jih imajo v lasti, in za kolikor bodo v zbirni vlogi lahko zagotovili upravičenih površin (njiv, travnikov, trajnih nasadov ...).

V preglednici 1 so navedene vrednosti za proizvodno vezana plačila, ki jih je mogoče prejeti poleg sredstev, pridobljenih na podlagi plačilnih pravic.

IZRAVNALNA PLAČILA ZA OBMOČJA Z OMEJENIMI MOŽNOSTMI ZA KMETIJSKO DEJAVNOST (OMD)

V letih 2007-2009 je višina izravnalnega plačila v okviru OMD določena glede na podatke elaborata »Območja z omejenimi naravnimi dejavniki za kmetijstvo v Republiki Sloveniji« po stanju na dan 15.

februar 2003. Vrednosti izravnalnega plačila za OMD na hektar površine kmetijskega zemljišča so navedene v preglednici 2.

KMETIJSKOOKOLJSKA PLAČILA

V letu 2009 upravičenci ne morejo prevzemati novih pet-

letnih obveznosti za izvajanje podukrepov KOP-a, razen za podukrepe ekološkega kmetovanja (EK), ohranjanje posebnih travniških habitatov (HAB), ohranjanje travniških habitatov metuljev (MET), ohranjanje steljnikov (STE) in ohranjanje habitatov ptic vlažnih ekstenzivnih travni-

kov na območjih Natura 2000 (VTR). Vrednosti plačil v letu 2009 za izvajanje (pod)ukrepov SKOP-a in KOP-a so navedene v preglednici 3.

» DR. JERNEJ DEMŠAR

Preglednica 3. Vrednost plačil za izvajanje (pod)ukrepov SKOP in KOP

(Pod)ukrep	Okrajšava	Plačila za SKOP (€/ha)	Plačila za KOP (€/ha)
Zmanjševanje erozije v sadjarstvu in vinogradništvu	ERO	139,20	/
Ohranjanje kolobarja	KOL	88,20	91,84
Ozelenitev njivskih površin	ZEL	126,60	172,20
Integrirano poljedelstvo	IPL	151,80	197,21
Integrirano sadjarstvo	IPS	265,20	336,61
Integrirano vinogradništvo	IVG	265,20	381,71
Integrirano vrtnarstvo	IVR	241,20	184,91
Ekološko kmetovanje:	EK		
- njive, poljščine		277,80	298,07
- vrtnine na prostem		328,80	551,45
- vrtnine v zavarovanih prostorih		354,00	487,90
- oljčniki, sadovnjaki		480,00	554,73
- travniški viskodebelni sadovnjaki		177,00	237,80
- vinogradi, hmeljišča, drevesnice		480,00	578,92
- travinje		139,20	227,55
Planinska paša:			
- brez pastirja	PP	36,60	61,09
- s pastirjem	PPP	49,20	72,57
Košnja strmih travnikov:			
- nagib 35-50 odstotkov	S35	100,80	90,20
- nagib nad 50 odstotkov	S50	151,80	142,27
Košnja grbinastih travnikov	GRB	151,80	132,84
Travniški sadovnjaki	TSA	114,00	93,89
Reja avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali	PAS		
- govedo		72,00 €/žival	89,38/GVŽ
- ovce		10,80 €/žival	89,38/GVŽ
- koze		10,80 €/žival	89,38/GVŽ
- konji		72,00 €/žival	89,38/GVŽ
- prašiči		28,80 €/žival	89,38/GVŽ
- perutnina		100,80 €/100 odraslih živali	89,38/GVŽ
Pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin	SOR	75,60	102,91
Sonaravna reja domačih živali	REJ	50,40	84,46
Ohranjanje ekstenzivnega travinja	ETA	50,40	48,38
Ohranjanje obdelane in poseljene krajine na zavarovanih območjih	KZO	10-20%	/
Reja domačih živali v osrednjem območju pojavljanja velikih zveri	ZVE	18,60	29,11
Ohranjanje posebnih travniških habitatov	HAB	88,20	66,83
Pokritost tal na vodovarstvenem območju	VVO		
- njive		202,20	83,64
- trajni nasadi		151,80	184,50
- travinje		126,60	31,57
Zatravljanje in zelena praha	ZIP	151,80	/
Ohranjanje travniških habitatov metuljev	MET	/	66,83
Ohranjanje steljnikov	STE	/	143,91
Ohranjanje habitatov ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območjih Natura 2000	VTR	/	83,23

Nove zahteve pri uporabi tretiranega semena koruze

Lansko leto je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (MKGP) z odredbo prepovedalo promet in uporabo določenih fitofarmaceutskih sredstev za tretiranje semena koruze zaradi suma povezanosti teh sredstev s številnimi padci čebel. Februarja je MKGP umaknilo prepoved za nekatera sredstva za dobo 120 dni, vendar so na novo zapisane določene zahteve, ki jih morajo kmetje upoštevati.

Koruzna je v Sloveniji najbolj razširjena poljščina, saj lahko s koruzo pridelamo največ energije na površinsko enoto. Pridelujemo jo na okoli 40 % vseh njivskih površin. Približno tretjina posevkov koruze je namenjena pridelavi silaže, dve tretjini pa pridelavi zrnja.

Pridelavo koruze v Sloveniji ogrožajo različni talni škodljivci, ki se v večjem obsegu pojavljajo na približno 15-35 % vseh njiv posejanih s koruzo. Poškodbe so od deset- do stootstotne, odvisno od rastišča in vremenskih razmer. Zaradi napadenosti koruznih posevkov s talnimi škodljivci se zmanjša gostota posevkov, v primeru zelo močnih napadov pa je pogosto potrebno tudi dosejavanje ali ponovna setev.

Z namenom zatiranja talnih škodljivcev, kot so strune, sovke in švedska mušica, v zadnjih letih pa tudi koruzni hrošč, se za setev uporablja tretirano seme. Koruzni hrošč se je v Sloveniji prvič pojavil leta 2003 in se do leta 2009 razširil na vsa območja v Sloveniji, kjer se prideluje koruza. Glede na razširjenost koruznega hrošča je Fitosanitarna uprava RS z odločbo z dne 19. januarja 2009 celotno ozemlje Slovenije opredelila kot napadeno območje.

Izpad pridelka zaradi napada koruznega hrošča je lahko od 30 do 50 %, v kolikor pa v času rasti

nastopijo še neugodne rastne razmere, je škoda lahko tudi preko 70 %. Najnevarnejše so ličinke koruznega hrošča, ki obžirajo koreninski sistem. Posledica teh poškodb je pomanjkljiva oskrba rastlin s hranili in vodo, pri močnem napadu na korenine pa postanejo rastline majave in poležejo. Škodo delajo tudi odrasli hrošči, ki se hranijo s cvetnim prahom in jih zato najdemo na svili ali v listnih nožnicah, kjer je največ cvetnega prahu. V kolikor hrošč požre svilo, storži niso oplojeni, kar povzroči gluhost storžev. Odrasli hrošči obžirajo tudi liste koruze in povzročajo na listih podobne poškodbe kot žitni strgač.

Za tretiranje semena koruze so bili v Sloveniji do 23. maja 2008 dovoljeni pripravki Cruiser 350 FS (aktivna snov: tiametoksam), Poncho FS 600 (aktivna snov: klotianidin) in Gaucho FS 350 (aktivna snov: imidakloprid), vendar je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) zaradi suma o povezavi med uporabo tretiranega semena in padci čebel v letu 2008 z Odredbo o prepovedi prometa in uporabe določenih fitofarmaceutskih sredstev na ozemlju RS (Uradni list RS, št. 50/08) prepovedalo nadaljnjo uporabo omenjenih sredstev za tretiranje semena.

Po dolgotrajnih usklajevanjih med kmetijsko in čebelarско stroko je MKGP umaknilo prepoved prometa insekticidov

za tretiranje semena koruze, ki vsebujejo aktivne snovi tiametoksam, klotianidin in imidakloprid, ter prometa z njimi tretiranega semena koruze. Ministrstvo je predlagalo izdajo izjemnega dovoljenja za fitofarmaceutski sredstvi Poncho FS 600 rdeč in Cruiser 350 FS za tretiranje semena koruze oziroma za tretirano seme z aktivnimi snovmi klotianidin in tiametoksam za dobo 120 dni.

Poleg tega MKGP zaradi suma, da lahko prašenje insekticidnega prahu s tretiranega semena predstavlja tveganje za čebele, uvaja v letu 2009 posebne ukrepe za zmanjšanje nevarnosti odnašanja insekticidnega prahu s tretiranega semena v okolje. Ti ukrepi veljajo za celotno verigo od proizvajalcev fitofarmaceutskih sredstev in semenarskih hiš do kmetovalcev. Uveljavitev teh ukrepov bodo omogočile spremembe Pravilnika o trženju semena žit in Pravilnika o dolžnostih uporabnikov fitofarmaceutskih sredstev, ki so že v pripravi in bodo predvidoma stopile v veljavo marca 2009.

SPREMEMBE NA PODROČJU DODELAVE SEMENA

Seme smejo tretirati le fizične in pravne osebe, ki so vpisane v register dobaviteljev v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin.

Dodelovalci semena morajo tretirati seme v skladu z natančnimi navodili proizvajalca FFS. Uporabijo lahko le priporočene odmerke aktivne snovi. Obvezno morajo uporabiti ustrezno količino veziva (lepila), ki krušenje in prašenje delcev FFS omejuje na najmanjšo možno mero. Vsaka partija obdelanega semena mora biti, ob ostalih preverjanjih kakovosti, testirana tudi na intenzivnost prašenja. Minimalni standard, ki ga mora dosegati tretirano seme, lahko znaša največ 1,3 g na 100.000 zrn (testirano s Heubachovo metodo), kar pomeni približno 4 g prahu na 100 kg semena. Še posebej pomembno je, da je seme pred tretiranjem čisto. Na seme, ki je že bilo tretirano z insekticidom, se ne sme ponovno nanesti istega insekticida ali drugega FFS.

Tretirano seme mora biti dodatno označeno z etiketo, na kateri so podatki o FFS in opozorila glede načina setve oziroma spoštovanja dobre kmetijske prakse in uporabe zaščitnih rokavic ter maske pri setvi tretiranega semena.

Seme se sme tretirati le v napravah za tretiranje semena, za katere je bil izdan certifikat v skladu s predpisi o pridobitvi certifikata o skladnosti za naprave za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev. Kmetje, ki so sami tretirali seme doma, tega ne bodo smeli več početi. Tretiranje doma

z neustreznimi stroji pomeni slabšo kakovost tretiranja ter dodatno tveganje za zdravje in okolje. Profesionalno obdelano in tretirano seme preprečuje odpadnje obloge FFS s površine semena ter hkrati omogoča optimalen izkoristek potenciala semena.

NOVE ZAHTEVE ZA KMETE, KI BODO SEJALI TRETIRANO SEME KORUZE

1. Skladiščenje tretiranega semena in premeščanje

Tretirano seme hranimo vedno skupaj z etiketo v dobro zaprtih vrečah in ločeno od ostalega netretiranega semena.

Pri premeščanju pazimo, da ne povzročimo dodatnih mehanskih poškodb semena ali embalaže ter odpadanja oblog s tretiranega semena. V primeru razsutja semena je potrebno prostor takoj očistiti.

Ob rokovanju s tretiranim semenom je obvezna uporaba rokavic in maske.

2. Setev tretiranega semena

Pred setvijo tretiranega semena je potrebno natančno prebrati obvestila na etiketi o osebni zaščiti, varovanju okolja in živali ter jih pri setvi dosledno upoštevati. Pri setvi tretiranega semena moramo preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov.

Še posebej previdni moramo biti pri setvi, kadar sejemo seme, ki je tretirano s čebelam nevarnimi FFS (kar je označeno na etiketi) na njivah, ki mejijo na cvetoče posevke, travnike ter sadovnjake. Izogibati se je potrebno setvi v vetrovnem vremenu, ko obstaja nevarnost zanašanja prašiva na cvetoče sosednje njive ali travnike.

Pri nasipanju semena v sejalnico moramo obvezno uporabljati zaščitno opremo (masko, rokavice).

Okruškov in prahu, ki osta-

nejo v vreči, nikakor ne smemo iz vreče stresati v nasipnico sejalnice.

Tretirano seme, ki je tretirano s pticam nevarnimi FFS (kar je označeno na etiketi), moramo posejati tako, da je v celoti pokrito z zemljo.

Morebitno raztreseno seme moramo takoj pobrati in odstraniti (vrniti v embalažo, nasipnico ali odstraniti kot nevarni odpadke).

Izpraznjene vreče in ostanke semena je potrebno odstraniti v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke. Čiste vreče brez ostankov prahu s tretiranega semena lahko oddamo v zbirne centre za odpadno embalažo FFS. Neočiščene vreče z ostanki tretiranega semena in prahom spadajo med nevarne odpadke, ki jih je potrebno oddati na mesto zbiranja nevarnih odpadkov izvajalcem javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki ali v okviru zbiralnih akcij nevarnih odpadkov pooblaščenim zbiralcem nevarnih odpadkov.

Obvezno je voditi evidenco posejanega tretiranega semena,

zato takoj po setvi zapišemo vrsto in količino semena, lokacijo in površino posejanega semena ter ime FFS, s katerim je seme tretirano. Evidenco o setvi tretiranega semena je potrebno hraniti pet let in jo predložiti na zahtevo kmetijskega inšpektorja oziroma Fitosanitarne uprave RS.

3. Uporaba ustreznih sejalnic

Za setev lahko uporabljamo le tehnično brezhibne mehanske ali pnevmatske sejalnice, nikakor pa za setev ne smemo uporabljati trosilnikov mineralnih gnojil.

Nasipnica sejalnice ne sme biti poškodovana, med transportom in setvijo mora biti obvezno zaprta. Sejalni lemeži za zapiranje brazdic ne smejo biti poškodovani in morajo biti ustrezno nastavljeni, da seme pravilno prekrijejo z zemljo.

Po setvi je treba sejalnice očistiti in jih uskladiščiti v zaprtem prostoru – ne na prostem.

Pri podtlačnih sejalnicah lahko izstopajoči tok zraka odnese FFS, s katerim je tretirano seme, na sosednje cvetoče posevke, kjer se lahko s FFS zastrupijo čebele.

Zato lahko podtlačne pnevmatske sejalnice za setev semena koruze, tretiranega s FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, uporabimo le, če so preurejene tako, da je tok zraka speljan proti tlom.

Tovarniško izdelana naprava, ki preusmerja tok zraka proti tlom, bo v kratkem na voljo tudi na slovenskem trgu. O možnostih nakupa in ceni vas bomo naknadno obveščali v medijih in preko kmetijske svetovalne službe.

Sejalnico lahko hitro in poceni predelate tudi sami, saj za to potrebujete le nekaj spretnosti in material, ki vam je povsod dostopen (pločevino, rozeto, fleksibilno plastično cev, plastične objemke za pritrditev cevi na ohišje sejalnice, silikonski kit in nete).

MKGP pripravlja skupaj s kmetijsko svetovalno službo in Kmetijskim inštitutom Slovenije priročnik o izvajanju vseh novih zahtev, vključno z napotki za predelavo sejalnic.

Prvi so sejalnico predelali doma na kmetiji Štebe v Komendi. Poglejmo postopek predelave:

Slika 1. Z izstopne odprtine ventilatorja odstranimo usmerjevalno loputo in izmerimo odprtino za iztok zraka.

AKTUALNO

Slika 2. Mere prenesemo na karton in izrežemo najprej model za nastavek iz kartona.

Slika 5. Na rozeto pritrđimo fleksibilno plastično cev, ki mora segati do tal. Stabiliziramo jo s kovinsko objemko na ohišje rozete in dodatnimi plastičnimi objemkami na ohišje sejalnice.

Slika 3. Na osnovi kartonskega modela izdelamo nastavek (škaflo) iz pločevine (dele zlepimo in zatesnimo s silikonskim kitom), ki ima na eni strani izrezano odprtino in pritrđeno rozeto za namestitve plastične cevi.

Slika 6. Končni izgled pravilno predelane podtlačne sejalnice za setev tretiranega semena koruze.

Slika 4. Nastavek pritrđimo na odprtino za iztok zraka na ohišju sejalnice in zatesnimo.

» DR. DUŠICA MAJER

Povrnitev trošarine za leto 2008

Za leto 2008 je vračilo trošarine za energente, ki se uporabljajo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije, v primerjavi z letom pred tem ostalo nespremenjeno. Upravičene površine se ugotavljajo po dejanski rabi kmetijskih zemljišč v uporabi upravičenca, kakor jo izkazujejo GERK-i (grafične enote rabe zemljišč kmetijskega gospodarstva,) in gozdnih površin, kakor jih izkazuje zemljiški kataster. V tem prispevku prikazujemo povrnitev trošarine za fizične osebe.

UPRAVIČENCI IN DOKAZILA

Upravičenci do vračila 50 % trošarine za leto 2008 so na podlagi Pravilnika o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije (Uradni list RS, št. 10/06, 12/07), fizične osebe, ki so v registru kmetijskih gospodarstev pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) evidentirane kot nosilci kmetijskih gospodarstev, ki imajo na dan 30. junija 2008 v Republiki Sloveniji v uporabi toliko gozda in kmetijskih zemljišč po posameznih vrstah dejanske rabe, da skupna normativna poraba znaša vsaj 540 litrov. Upravičenci do vračila so tudi fizične osebe, ki nimajo v uporabi kmetijskih zemljišč, imajo pa na dan 30. junija 2008 v Republiki Sloveniji v uporabi najmanj 10 hektarov gozda.

Pri uveljavljanju vračila za gozd se v primeru več upravičencev - članov istega gospodinjstva (skupnost oseb, ki imajo skupno stalno ali začasno prebivališče) upošteva površina gozda v uporabi vseh članov gospodinjstva, zahtevk pa predloži eden od uporabnikov gozda kot vlagatelj v okviru gospodinjstva. V takšnih primerih se izpolni polje »5: Pooblastilo za uveljavljanje vračila trošarine za gozd«, ki je del zahtevka.

V skladu s pravilnikom podatke o zemljiščih po stanju na dan 30. junija 2008 (kot dokazila) pridobi carinski organ po uradni dolžnosti in jih vlagatelj ne prilaga.

Obseg povrnitve

Vračilo trošarine se uveljavlja za dejansko porabljeno gorivo v letu 2008, kot je razvidno iz računov, vendar največ do normativne porabe. Ne glede na vrsto mineralnega olja, za katero upravičenec uveljavlja vračilo, se kot plačana trošarina priznava trošarina, predpisana za plinsko olje.

Normativna poraba je določena na leto glede na površino in dejansko rabo kmetijskih in gozdnih zemljišč v Republiki Sloveniji v uporabi upravičenca, kakor ju izkazujejo GERK-i (grafične enote rabe zemljišč kmetijskega gospodarstva) oziroma zemljiški kataster za gozd ter znaša:

- 200 litrov na 1 hektar njive ali vrta, trajnega travnika, barjanskega travnika in ekstenzivnega sadovnjaka (skupina 1),
- 420 litrov na 1 hektar vinograda, intenzivnega sadovnjaka, hmeljišča, oljčnika ali drugega trajnega nasada (skupina 2),
- 50 litrov na 1 hektar plantaže gozdnega drevja (skupina 3),
- 15 litrov na 1 hektar gozda ali kmetijskega zemljišča, poraslega z gozdnim drevjem (skupina 4).

VLOGA IN RAČUNI

Vlogo za vračilo trošarine za leto 2008 je potrebno vložiti na obrazcu TRO-A do 31. marca 2009 pri pristojnem carinskem organu (osebno ali poslati po pošti). Obrazci so enaki kot preteklo leto. Na voljo so na spletni strani carine www.carina.gov.si (rubriki Občani ali Obrazci), v strojnih krožkih, na enotah Kmetijske svetovalne službe ter naprodaj v knjigarnah DZS.

Vlogi se priložijo originalni računi za nakupljeno gorivo, ki jih je potrebno oštevilčiti na način »1/n«, »2/n«,...»n/n«, pri čemer je »n« število računov. Veljajo računi za kupljeno gorivo na bencinskih servisih ali pa računi za strojne storitve, na katerih je navedena količina porabljenega goriva. Izvajalec storitve mora podati izjavo (napisati na račun), da za navedeno gorivo ne bo sam uveljavljal povrnitve trošarine. To izjavo že vsebujejo računi za storitve preko strojnih krožkov. Po končanem postopku carinski organ vrne potrjene račune upravičencu, ta pa jih je dolžan hraniti 10 let po preteku leta, na katerega se nanašajo, in jih na zahtevo predložiti v vpogled carinskemu organu.

Že objavljena sprememba pravilnika, ki bo veljala za leto 2009 (vloge v letu 2010), prinaša nekaj sprememb (dodatni GERK-i v skupini 1: trajne rastline na njivskih površinah, rastlinjaki, matičnjaki in možnost vlaganja zahtevka večkrat

letno pri porabi nad 5.000 tudi za fizične osebe). O spremembah bomo podrobneje govorili po 31. marcu 2009, ko bo končano vlaganje zahtevkov za leto 2008.

V letu 2007 je zahtevke za vračilo vložilo 72 pravnih oseb in 18.834 fizičnih oseb, kar je precej manj, kot je vlagatelj za neposredna plačila v kmetijstvu. Število vlagateljev se vsako leto povečuje, je pa res, da je še precej manjše, kot je potencialnih upravičencev, ki izpolnjujejo vstopne pogoje. Postopek za vlaganje zahtevkov za vračilo je v primerjavi z vlaganjem drugih zahtevkov zelo enostaven. Vloga na eni strani in priložitev računov. Vsem, ki imate shranjene račune za gorivo za preteklo leto, predlagamo, da zahtevke vložite do konca letošnjega marca, račune za leto 2009 pa začnite shranjevati takoj, da boste lahko zahtevke vložili prihodnje leto.

»MARJAN DOLENŠEK
KGZS - Zavod NM

**Vabimo vas,
da nas obiščete na
14. sejmu FLORA
med 20. in 22.
marcem 2009
na celjskem sejmišču.**

**Kmetijsko gozdarska
zbornica Slovenija
se bo predstavljala
na razstavnem prostoru
št. 28 v hali L.**

Licitacija lesa v Slovenj Gradcu

V Slovenj Gradcu je 12. februarja potekala razglasitev re-

zultatov tretje slovenske licitacije vrednega lesa. Na razgla-

sitvi je sodeloval predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice

Slovenije Ciril Smrkolj, ki je poudaril pomen organizacije licitacije vrednega lesa, ki omogoča lastnikom gozdov prodajo in plačilo kakovosti.

Na letošnji licitaciji je sodelovalo 107 lastnikov gozdov in 20 kupcev. Prodanih je bilo 594 hlovov od 824 ponujenih hlovov v skupni izmeri okoli 700 kubičnih metrov. Zanje so lastniki skupaj iztržili 159.000 evrov, kar v povprečju pomeni 311 evrov na kos. Najvišja cena po kubičnem metru je bila 3530 evrov. Za najdražji kos, ki je meril nekaj nad tri kubične metre, je lastnik iztržil 5562 evrov. V obeh primerih je šlo za gorski javor.

Kakovost je potrebno plačati! To je bilo očitno na sami licitaciji, saj je najvišja cena kubičnega metra dosegla 3530 evrov. Licitacijo je spremljal tudi predsednik KGZS Ciril Smrkolj.

» TATJANA VRBOŠEK

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Dotadne informacije dobite pri lokalnih kmetijskih svetovalcih.

Datum	Naslov	Vrsta	Lokacija	Ura
2. 3. 2009	Informiranje kmetov o ukrepih kmetijske politike s poudarkom na ukrepih SKOP/KOP; Koruzni hrošč; Predstavitev kmetijskookoljskih ukrepov s poudarkom na ukrepu Ohranjanje kolobarja	SKOP/KOP – predavanje	KD v Polhovem Gradcu	9.00
3. 3. 2009	Informiranje kmetov o ukrepih kmetijske politike s poudarkom na ukrepih SKOP/KOP; Koruzni hrošč; Predstavitev kmetijskookoljskih ukrepov s poudarkom na ukrepu Ohranjanje kolobarja	SKOP/KOP – predavanje	Vrbljene – GD, pri hipodromu	10.00
4. 3. 2009	Informiranje kmetov o ukrepih kmetijske politike s poudarkom na ukrepih SKOP/KOP; Gnojenje rastlin v skladu s smernicami dobre kmetijske prakse in uredbo o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla	SKOP/KOP – predavanje	KD v Podpeči	9.00
4. 3. 2009	Predstavitev zahtev Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 za kmetijskookoljske podukrepe; Prenašalci in vmesni gostitelji zajedavcev pašnih živali	SKOP/KOP – predavanje	Ideal center Ribnica	16.00
4. 3. 2009	Predstavitev zahtev Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 za kmetijskookoljske podukrepe; Vpliv pasme in prehrane na kakovost govejega mesa; Vzorčenje in kemijska analiza tal	SKOP/KOP – predavanje	Dvorana občine Loški Potok	9.00
5. 3. 2009	Predstavitev zahtev Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 za kmetijskookoljske podukrepe, pogoji in določila pogodbe SKOP/KOP ter vodenje evidenc	SKOP/KOP – predavanje	Dvorana Narodnega doma v Logatcu	9.00
5. 3. 2009	Predstavitev zahtev Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 za kmetijskookoljske podukrepe, od naravnih nesreč do odprave posledic škode v kmetijstvu	SKOP/KOP – predavanje	Dom kulture Kamnik	9.30
5. 3. 2009	Predstavitev zahtev Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 za kmetijskookoljske podukrepe, spremljivost botanične sestave travne ruše zaradi agrotehničnih vplivov, vzorčenje in kemijska analiza tal	SKOP/KOP – predavanje	Levstikov dom, Velike Lašče	9.00
7. 3. – 9. 3. 2009	Osnovni tečaj za uporabnike FFS	Ne velja za SKOP/KOP	Medvode, Gostilna Mihovec, Zgornje Pirniče	10.00-15.00
11. 3. 2009	Tehnologija pridelave koščičarjev (sliva)	SKOP/KOP – predavanje	Zadružni dom Zadvor	9.00
11. 3. – 13. 3. 2009	Osnovni tečaj za uporabnike FFS	Ne velja za SKOP/KOP	KD, Groblje 1, Rodica	10.00-15.00
17. 3. – 19. 3. 2009	Osnovni tečaj za uporabnike FFS	Ne velja za SKOP/KOP	Medvode, Gostilna Mihovec, Zgornje Pirniče	10.00-15.00

Trg mleka

Količina kravjega mleka, odkupljenega s kmetijskih gospodarstev v Evropski uniji, je v letu 2007 znašala 132,843.500 ton. Glede na leto 2006 se je količina odkupljenega kravjega mleka povečala, ker sta postali polnopravni članici Evropske unije tudi Bolgarija in Romunija, ki sta v letu 2007 odkupili 1,901.000 ton mleka, odkup mleka v ostalih članicah EU pa je v povprečju ostal na ravni iz leta 2006 (povečal se je za 0,2 %).

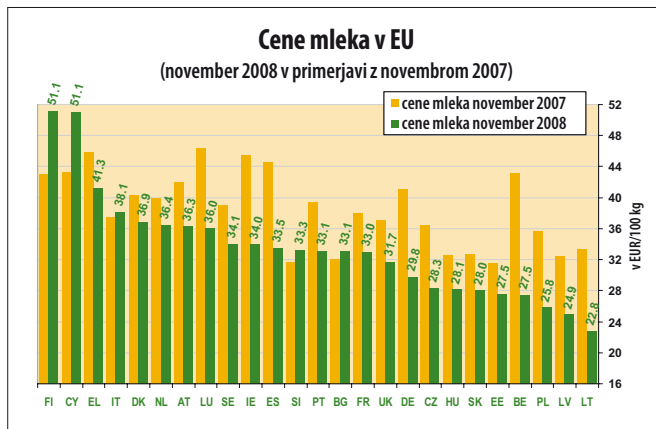
ODKUPLJENE KOLIČINE MLEKA V EU IN SLOVENIJI

V letu 2007 smo v Sloveniji odkupili 530.400 ton mleka, kar predstavlja okrog 0,4 % odkupljenega kravjega mleka v Evropski uniji. Odkup mleka se je v letu 2007 glede na leto 2006 povečal za 19.400 ton.

Od januarja do septembra 2008 se je količina odkupljenega mleka v Evropski uniji povečala za 0,8 %. Odkup mleka se je največ povečal v Franciji (za 5,3 %), kjer so v tem obdobju odkupili 18,091.000 ton kravjega mleka (18 % v EU odkupljenega kravjega mleka), na isti ravni pa je ostal v Nemčiji (-0,1 %). V državah Evropske unije, ki letno odkupijo več kot 5,000.000 ton mleka, se je odkup povečal še na Nizozemskem in Poljskem, znižal pa v Italiji in Veliki Britaniji. V Sloveniji je bilo do septembra

so se cene mleka (dejanske odkupne cene, »real fat content«) v novembru 2008 v primerjavi z istim mesecem v letu 2007 v Evropski uniji v povprečju zvišale; vendar pa lahko ugotovimo, da so se le-te v nekaterih državah zvišale, v drugih pa znižale. Dejanske odkupne cene so se precej povišale na Finskem in na Cipru (z okrog 43 evra/100 kg na 51,1 evra/100 kg), poleg teh dveh držav pa so se povišale še v Italiji, Sloveniji in Bolgariji. V vseh ostalih državah so se odkupne cene znižale. Odkupne cene mleka so precej padle v Belgiji (z okrog 43 evrov/100 kg na 27,5 evra/100 kg), na Irskem, v Estoniji, Nemčiji, Litvi in Latviji.

Slovenija, ki je bila po dejanskih odkupnih cen v novem-

Vir: Milk Market Situation, EC, januar 2009

Primerjava cen mleka v državah EU-25 (november 2008–november 2007)

skih!), nižje pa na Madžarskem.

Nekoliko drugačen položaj glede odkupnih cen mleka v posameznih državah Evropske unije pa ugotavljajo člani delovne skupine pri organizaciji COPA COGECA za mleko. Posebej zaskrbljujoče je dejstvo, da že tako nizke odkupne cene kravjega mleka v večini držav še naprej padajo. Cena mleka, ki jo dobijo kmetje, je bila v Litvi 21,4 evra/100 kg, v Latviji povprečno 20 evrov/100 kg (cene so se gibale med 11 in 28 evrov/100 kg), na Madžarskem med 22 in 24 evrov/100 kg za velike proizvajalce in 14-17 evrov/100 kg na male proizvajalce, v Nemčiji 27 evrov/100 kg (razpon cen je bil med 21 in 34 evrov/100 kg glede na mlekarno in njene proizvode), na Češkem pa okrog 23,30 evra/100 kg. V Nemčiji pričakujejo, da se bo cena mleka v prvi polovici leta 2009 še znižala, in sicer na 25 evrov/100 kg, v drugi polo-

vici leta 2009 pa se bodo po pričakovanjih cene nekoliko dvignile.

Odkupne cene kravjega mleka so bile na Finskem v letu 2008 ugodne za kmete, vendar so bile nižje, kot jih kažejo evropske statistike. Finski kmetje so dobili pri ceni izplačan tudi dobiček iz leta 2007 (4 cente/liter). Hkrati imajo tudi sezonska plačila, zato se padec cen kaže kasneje kot v ostalih evropskih državah. Cena mleka je bila v januarju 2009 40 evrov/100 litrov, spomladi 2009 pa se bo cena znižala na 30-35 evrov/100 litrov. Ugodna cena mleka na Finskem je tudi posledica visoke kakovosti mleka, kar omogoča mlekarnam proizvodnjo visoko kakovostnih, dražjih mlečnih proizvodov.

V Sloveniji so bile povprečne odkupne cene (fco mlekarna) v decembru 2008 za mleko 33,3 evra/100 litrov, v januarju 2009 so se znižale za 1 evro/100

Odkupljene količine mleka v EU-27, EU-25 (brez Romunije in Bolgarije) in v Sloveniji

Leto	Odkupljene količine kravjega mleka (v tonah)		
	EU-27	EU-25	Slovenija
2006	-	130,558.800	511.000
2007	132,843.500	130,941.600	530.400
2008 (januar-september)	102,235.000	100,838.000	400.000

Vir: Publikacija »Milk products«, Agra Informa Ltd

2008 odkupljenega skupaj za 1,7 % manj kravjega mleka kot v letu 2007 v enakem obdobju.

GIBANJE CEN MLEKA

Po podatkih Evropske komisije, ki je v januarju 2009 izdelala pregled stanja na trgu mleka,

bru 2007 na samem repu EU-27, je bila v novembru 2008 na 12. mestu med 27 državami. V primerjavi s sosednjimi državami, ki so članice EU, so bile cene višje v Italiji in Avstriji (kljub temu, da so se v Avstriji znižale, so še vedno višje od sloven-

DOGAJANJE NA TRGIH

litrov, pričakujemo pa, da se bodo dodatno znižale za 2 do 2,5 evra/100 litrov.

Komisija EU sprejela ukrepe za pomoč mlečnemu sektorju

Skladno z obljubami komisarke za kmetijstvo Marianne Fischer Boel je bil 23. januarja sprejet sklep o ponovni uvedbi izvoznih spodbud za določene mlečne izdelke. Nazadnje je bil takšen ukrep sprejet junija 2007. Odločitev je bila posledica vedno resnejšega položaja evropskega mlečnega trga in strmih padcev cen mleka. Izvoznih spodbud bodo deležni evropski izvozniki mleka z namenom, da ne izgubijo svojih deležev na svetovnem trgu z mlekom. Za posneto mleko v prahu znašajo spodbude največ 200 evrov na tono, in sicer za največ 5612 ton. Za maslo z 82 % maščobe so omejili količine, upravičene do izvoznih spodbud, na 2299 ton, vrednost spodbud pa je do 500 evrov na tono.

Komisija namerava v obdobju od marca do konca avgusta 2009 preko rednih javnih razpisov odkupiti tudi večje količine masla in posnetega mleka v prahu, kot so bile prej določene. Novembra 2008 je Komisija ponovno uvedla zasebno skladiščenje za maslo, ki je začelo veljati s 1. januarjem 2009 – tudi za maslo, proizvedeno v decembru 2008. Komisija pričakuje, da bo s temi ukrepi znatno pripomogla k stabilizaciji trga mleka in mlečnih izdelkov. Ukrep ne presega dogovorjenih izvoznih spodbud v okviru dogovora s Svetovno trgovinsko organizacijo ter bo trajal samo toliko časa, dokler bo položaj na trgu mleka to zahteval.

Vpliv padca cene mleka na ekonomičnost reje pri različnih mlečnostih

Povprečna mlečnost	4.500 l/leto	4.500 l/leto	6.500 l/leto	6.500 l/leto
Prodaja mleka	4.100 l/leto	4.100 l/leto	6.100 l/leto	6.100 l/leto
Cena mleka	32,3 €/100 l	28,0 €/100 l	32,3 €/100 l	28,0 €/100 l
Prihodki, od tega:	2.129,58	1.953,28	2.842,17	2.579,87
prodaja mleka	1.324,30	1.148,00	1.970,30	1.708,00
vrednost stranskih proizvodov	568,55	568,55	568,55	568,55
plačila za ukrepe kmetijske politike	236,73	236,73	303,32	303,32
Stroški	2.500,40	2.500,40	2.807,47	2.807,47
Dobiček/izguba	-370,82	-547,12	34,70	-227,60
Vrednost domačega dela (5,27 €/uro)	477,50	477,50	535,24	535,24
Neto dohodek	106,68	-69,62	569,94	307,64
Neto dohodek/uro	1,18	-0,77	5,62	3,03

Vir: Kalkulacije v živinoreji, december 2008, Kmetijski inštitut Slovenije

VPLIV ZNIŽANJA CENE MLEKA NA NETO DOHODEK

Znižanje odkupne cene mleka pomeni seveda tudi zniževanje dohodka. Kaj za kmeta pomeni znižanje sedanje odkupne cene na 28 evrov/100 litrov, smo skušali ugotoviti s pomočjo analitičnih kalkulacij, ki jih objavlja Kmetijski inštitut Slovenije.

V primeru, da ima kmet v čredi 15 krav, mlečnost krave je 4.500 litrov mleka in od tega proda letno 4.100 litrov mleka,

je ob sedanjih ceni 32,3 evra/100 litrov neto dohodek pozitiven in znaša 106,68 evra/kravo/leto. V primeru, da se ob istih pogojih cena mleka zniža na 28 evrov/100 litrov, je neto dohodek negativen in znaša -69,62 evra/kravo/leto.

Če je mlečnost krave višja in znaša 6.500 litrov/kravo na leto (ob enaki velikosti črede) ter letno kmet proda 6.100 litrov mleka/kravo, bo v primeru znižanja cene na 28 evrov/liter

neto dohodek sicer pozitiven, vendar bo kmet za svoje delo prejel le 3,03 evra/uro.

Zniževanje cene pod 28 evrov/100 litrov seveda pomeni, da se neto dohodek še zmanjšuje in tudi pri večji mlečnosti krav postane negativen, kar pomeni, da ne bo pokrival stroškov in drugih obveznosti.

»DARJA PIPAN

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Dodatne informacije dobite na telefonu: 07 373 05 70.

Datum	Naslov	Vrsta	lokacija	Ura
3. 3., 4. 3. in 5. 3. 2009	Predstavitve neposrednih plačil v kmetijstvu za leto 2009, Informiranje kmetov o ukrepih kmetijske politike s poudarkom na ukrepih SKOP/KOP, Dolžnosti uporabnikov FFS v povezavi z NS	SKOP/KOP – predavanje	Kulturna dvorana Sevnica	9.00 in 12.00
4. 3. 2009	Dobro počutje živali, Predstavitve neposrednih plačil v kmetijstvu za leto 2009, Predstavitve neposrednih plačil v kmetijstvu za leto 2009	SKOP/KOP – predavanje	Kulturni dom Krško, Trg Matije Gubca 2, Krško	10.00 in 16.00
6. 3. 2009	Predstavitve neposrednih plačil v kmetijstvu za leto 2009, Informiranje kmetov o ukrepih kmetijske politike s poudarkom na ukrepih SKOP/KOP, Dolžnosti uporabnikov FFS v povezavi z NS	SKOP/KOP – predavanje	Kulturna dvorana Sevnica	9.00
16., 17. in 18. 3. 2009	Začetni tečaj za uporabnike FFS	Ne velja za SKOP/KOP	CIK Trebnje	16.00-20.00
21. 3. 2009	Občni zbor društva kmečkih žena Tavžentroža in obeležje 35 letnice delovanja društva	Ne velja za SKOP/KOP	Galaksija Trebnje	19.00

Pregled načrtovanih izobraževanj za ostale kmetijsko-gozdarske zavode je objavljen na spletni strani www.kgzs.si oz. ste jih prejeli na domačem naslovu.

Služnost

V prejšnji številki Zelene dežele smo predstavili institut služnosti v javno korist. Na članek se je odzvalo tudi veliko število članov, ki so zastavljali vprašanja v zvezi s služnostjo na splošno in predvsem s stvarno služnostjo. Zato smo se v tej številki odločili predstaviti splošen institut služnosti s poudarkom na stvarni služnosti, ki jo naši člani velikokrat uporabijo za ureditev medsebojnih razmerij na svojih zemljiščih.

POJEM

Institut služnosti je urejen v Stvarnopravnem zakoniku (Uradni list RS, št. 87/02, v nadaljevanju: zakon), kjer je določeno, da je služnost pravica uporabljati tujo stvar ali izkoriščati pravico oziroma zahtevati od lastnika stvari, da opušča določena dejanja, ki bi jih sicer imel pravico izvrševati na svoji stvari.

Poznamo dve kategoriji služnosti, in sicer osebne in stvarne. Pri osebnih služnostih je služnostni upravičenec določena oseba in je služnost zato neprenosljiva. Med take spadajo užitek, raba in služnost stanovanja. Prav tako je mednje mogoče šteti tudi služnost v javno korist. Druga vrsta so stvarne služnosti. Te so ustanovljene v korist določene nepremičnine, zato se lahko prenašajo skupaj z lastninsko pravico na nepremičnini.

STVARNA SLUŽNOST

Stvarna služnost je pravica lastnika nepremičnine (gospodujoča stvar), da za njene potrebe izvršuje določena dejanja na tuji nepremičnini (pozitivna služnost) ali zahteva od lastnika služne stvari, da opušča določena dejanja, ki bi jih sicer smel izvrševati na svoji nepremičnini (negativna služnost). Učinkuje v korist vsakokratnega lastnika ene nepremičnine nasproti vsakokratnemu lastniku druge nepremičnine.

NASTANEK STVARNE SLUŽNOSTI IN NJENO TRAJANJE

Služnost lahko nastane z zakonom, na podlagi pravnega posla ali z odločbo državnega organa.

Za priposestvanje je potrebno dejansko izvrševanje služnosti v dobri veri 10 let ali dejansko izvrševanje brez oprekovanja lastnika 20 let.

Priposestvanje pa ni mogoče v naslednjih primerih:

- lastnik gospodujoče nepremičnine je zlorabljal zaupanja lastnika ali neposrednega uporabnika služne nepremičnine,
- lastnik gospodujoče nepremičnine je služnost izvrševal s silo ali zvijačo ali
- služnost je bila dovoljena do preklica.

Kadar se stvarna služnost ustanovi na podlagi pravnega posla, je med lastnikom gospodujoče in lastnikom služne nepremičnine navadno doseženo soglasje o ustanovitvi služnosti. Ta način ustanovitve služnosti je v praksi tudi najbolj priporočljiv, saj med lastniki, zaradi doseženega soglasja v pogodbi o ustanovitvi služnosti, ne prihaja do sporov. Vendar to ni edini način ustanovitve stvarne služnosti na podlagi pravnega posla. Stvarna služnost je namreč lahko ustanovljena tudi z oporoko. Pri tem dodajamo, da je, ne glede na obliko pravne-

ga posla, s katerim se ustanovi stvarna služnost, potreben tudi vpis stvarne služnosti v zemljiško knjigo, ki se lahko izvrši na podlagi zemljiškoknjižnega dovolila. Šele z vpisom v zemljiško knjigo se namreč šteje, da je stvarna služnost na podlagi pravnega posla tudi nastala.

Stvarna služnost lahko nastane tudi na podlagi sodne ali upravne odločbe. Do takega nastanka navadno pride, kadar lastnik gospodujoče nepremičnine ne more uporabljati brez nastanka stvarne služnosti na služni nepremičnini ter ne pride do dogovora med obema lastnikoma, hkrati pa takšen nastanek predvideva zakon.

Nujna pot je najbolj razširjena oblika stvarne služnosti, ki nastane z odločbo sodišča. Njen namen je, da se vsakemu lastniku nepremičnine ustvarijo pogoji za uživanje te nepremičnine. Slednje vključuje predvsem možnost dostopa do nepremičnine in priključitve na komunalna omrežja.

Kot primer ustanovitve stvarne služnosti z upravno odločbo navajamo komasacijo. Komasacija v grobem pomeni, da se na nekem območju vsa zemljišča zložijo v celoto in nato ponovno razdelijo med prejšnje lastnike tako, da vsak dobi čimbolj zaokroženo celoto. In kot posledica tega se včasih pojavi potreba po ustanovitvi stvarne služnosti. Slednja se ustanovi z odločbo o novi razdelitvi zemljišč v komasacijskem postopku.

Ne glede na vrsto nastanka stvarne služnosti je potrebno poudariti, da mora biti vsebina stvarne služnosti čim bolj natanko opredeljena.

Stvarna služnost je lahko ustanovljena za nedoločen ali določen čas. Lahko pa se ustanovi tudi le za določen letni čas. V slednjem primeru služnost sicer ni časovno omejena, vendar se lahko izvršuje le ob točno določenem času (na primer le pozimi). Seveda omejitev ni vezana le na koledarske letne čase. Izvrševanje stvarne služnosti je lahko vezano tudi na točno določen dan v letu ali pa na neko značilno obdobje (na primer v času košnje, žetve ...).

VARSTVO STVARNE SLUŽNOSTI

Služnostni upravičenec ima za varstvo svoje pravice služnosti najprej na voljo splošna sredstva, namenjena varstvu pravic. Pri tem imamo v mislih predvsem samopomoč, kot jo dovoljuje veljavna zakonodaja. Zakon predvideva tudi prav posebno varstvo, namenjeno varovanju služnosti. To je tožba na varstvo služnosti, ki jo je mogoče naperiti proti vsakomur, ki posega v služnostno pravico služnostnega upravičenca.

Zakon pozna tudi tožbo na ugotovitev služnosti. Vendar je pri tej tožbi potrebno poudariti, da pravzaprav ne gre toliko za varstvo služnosti, pač pa za ugotovitev, da je služnost nastala. Seveda lahko na podlagi vlozene

tožbe lastnik gospodujoče nepremičnine predlaga vpis zaznambe spora v zemljiški knjigi. Tako se zavaruje pred negativnimi posledicami učinkovanja načela zaupanja v zemljiško knjigo.

PRENEHANJE STVARNE SLUŽNOSTI

Stvarna služnost preneha:

- na podlagi pravnega posla (veljavni pravni posel in izbris iz zemljiške knjige);
- z odločbo (sodno ali upravno);
- na podlagi zakona;
- z združitvijo (lastnik gospodujoče in služeče stvari postane ista oseba).

» URŠKA AHLIN GANZITI

1 - Načelo zaupanja v zemljiško knjigo je urejeno v 8. členu Zakona o zemljiški knjigi (ZZK-1, Uradni list RS, št. 58/03, 37/08 - ZST-1, 45/08), ki v prvem odstavku določa, da ddor v pravnem prometu pošteno ravna in se zaneša na podatke o pravicah, ki so vpisani v zemljiški knjigi, zaradi tega ne sme trpeti škodljivih posledic.

Govedorejska razstava na Gorenjskem

Kmetijsko gozdarski zavod Kranj v sodelovanju z govedorejskimi društvi z Gorenjske (Kranj – Tržič, Zgornja Gorenjska in Škofja Loka) pripravlja razstavo najboljših plemenskih živali lisaste in črno-bele pasme, ki bo potekala v soboto, 28. marca 2009, na hipodromu v Lescah (ob cesti Lesce - Bled). Pričetek razstave z dogonom živali bo ob 9. uri. Ob 13. uri bo predstavitev najboljših živali in podelitev nagrad in priznanj. Na razstavi bo razstavljenih 120 krav in telic lisaste in črno-bele pasme. Vsaka pasma bo za ocenjevanje razdeljena v štiri starostne skupine. Živali črno-bele pasme bodo ocenjevali vrhun-

ski strokovnjaki iz Nizozemske, lisaste pasme pa iz Avstrije. Na razstavi bodo sodelovala tudi ostala društva, zveze in posamezniki s področja kmetijstva in gozdarstva iz Gorenjske regije.

Lisasta pasma, ki je v 60-ih in 70-ih letih zamenjala cikasto pasmo, je bila prvič na Gorenjskem prikazana na razstavi v Naklem leta 1962. Razstavljenih je bilo šest krav, uvoženih iz Avstrije, in šest telic s posestva KZ Naklo. V tem času je bil narejen velik napredek pri reji in selekciji lisaste in črno-bele pasme, ki se v zadnjih 20-ih letih širi zlasti na kmetijah, usmerjenih v prirejo mleka. Delež prvih osemenitev je pri obeh pasmah na Gorenjskem izenačen in skupaj

znaša 90 %. Gorenjska je edina regija v Sloveniji, kjer se stalež goveda še ne zmanjšuje.

V katalogu ob razstavi lisaste pasme v Žabnici leta 1974 piše, da je rejski cilj za to pasmo 3.500 kg mleka s 4 % masti. V letu 2007 je bila mlečnost lisastih krav in križank z lisasto pasmo na Gorenjskem 5.887 kg (674 kg nad slovenskim povprečjem). Vsebnost tolsče je bila 4,13 %, beljakovin pa 3,30 %.

Tudi pri črno-beli pasmi je bil dosežen velik napredek. V zadnjih 17-ih letih se je v Sloveniji povečala mlečnost s 5.489 kg na 7.204 kg. Mlečnost črno-belih krav na Gorenjskem je še 396 kg nad slovenskim povprečjem za črno-belo pasmo.

Zadnja razstava je bila na Gorenjskem leta 2002, ko smo organizirali državno razstavo plemenskih živali črno-bele pasme in regijsko razstavo lisaste pasme. Letošnja razstava bo zanimiv pregled napredka v reji obeh pasem in rejskih dosežkov v zadnjih letih. Ogljed razstave se šteje tudi kot obvezno izobraževanje za KOP (SKOP) program.

Vabimo vas torej, da si ogledate govedorejsko razstavo 28. marca z začetkom ob 9. uri na hipodromu v Lescah.

» FRANC PAVLIN
KGZS - Zavod Kranj

Sudoku

9	1	6		2				
					9			
				3			4	
	2	1	6	9	4	3		
				1			7	
	8							
				8	6	9	1	4
3				7			5	
			2					

Jota

Sestavine:

½ kg kislega zelja,
¼ kg rjavega fižola,
3 veliki krompirji,
2 žlici svinjske masti,

2 žlici moke,
3 stroki česna,
sol in poper in za izboljšanje suho meso.

Priprava:

Skuhamo olupljen krompir. Del krompirja pretlačimo. Posebej skuhamo zelje in posebej fižol. Ko je vse kuhano, zmešamo. Pazimo, koliko dodamo vode, v kateri se je kuhalo zelje, da ni jota prekislja. Na masti počasi prepražimo strt česen in dodamo moko, da nastane svetlo prežganje, ki ga dodamo joti. Po okusu solimo in popramo. Vse skupaj kuhamo še nekaj časa, da se zgosti. Jota bo seveda okusnejša, če bomo v njej kuhali tudi suho meso. Lahko dodamo še naslednje sestavine: čebulo, lovor, korenček, kumino, lahko pa tudi zelje nadomestimo s kisló repo.

Dan žena in materinski dan – praznika žensk

Pogosto prazniki s časom izgubijo svoj osnovni namen, žal pa tudi zbledi spomin na zgodovino, ki je do njih pripeljala. Med takšnimi je tudi 8. marec, dan žena, ki ga žal mnogi zmotno povezujejo s komunizmom. In le še redki ga povezujejo s tragedijo tekstilnih delavk pred skoraj stoletjem v New Yorku.

Danes si težko predstavljamo položaj žensk, kakršnega jim je dodelila družba pred slabim stoletjem. Njihov nenakopaven položaj v družbi tako glede političnih kot drugih pravic je bil povod za pobudo praznovanja 8. marca kot mednarodnega dneva žensk. Pobudo je na drugi mednarodni konferenci žensk leta 1910 dala nemška aktivistka Clara Zetkin, ki se je za enakopravnost žensk začela bojevati leta 1889.

Prvič so 8. marec praznovali leto kasneje v Avstriji, Nemčiji, Švici in na Danskem, mednarodno pa se je uveljavil leta 1917. Že pred tem letom so ga v Sloveniji praznovale ženske v Trbovljah. Praznik je tudi spomin na tragično usodo 140

delavk, ki so leta 1911 izgubile življenje v požaru v tekstilni tovarni Triangle v New Yorku.

Danes po svetu različno praznujejo 8. marec in pomen praznika je večji v tistih državah, kjer je položaj žensk slabši.

Isti mesec pa beležimo še en praznik. To je materinski dan, ki se praznuje 25. marca na dan Marijinega oznanjenja. Ta praznik je posvečen materam. Najprej so ga praznovali le v Združenih državah Amerike, in sicer od leta 1910 dalje. Po prvi svetovni vojni pa se je navada praznovanja materinskega dneva razširila tudi v Evropo.

» TATJANA ČOP

VABIMO

PIONEER.

A DUPONT COMPANY

Za doseganje visokih in kvalitetnih pridelkov zrnja in silaže koruze vam ponujamo izbrane hibride Pioneer za setev v letu 2009

Pioneer Šampioni za setev 2009

PR38 A79 FAO 330 NOV rekord v pridelku in nizki vlagi	PR37 K92 FAO 370 NOVA zvezda, izjemna kvaliteta in pridelek
PR38 A24 FAO 380 dolgoletni šampion	PR37 N01 FAO 390 brez konkurence
PR37 D25 FAO 400 dolgoletni rekord	PR37 F73 FAO 410 izjemen v suši in silaži
PR36 K67 FAO 450 brez konkurence	PR34 N43 FAO 580 za Primorsko

Elitni hibridi Pioneer

PR38 F10 FAO 300 rekord v zrnju	PR38 H20 FAO 340 odlična silaža
PR37 H24 FAO 370 dolgoletni zmagovalac	PR37 M34 FAO 410 dolgoletna stabilnost
PR38 B12 FAO 300 najnižja vlaga	PR39 B29 FAO 180 NOV najranjši hibrid v Sloveniji
PR39 R20 FAO 290 poltrdinka	PR38 F70 FAO 330 št. 1 med poltrdinkami
PR34 G13 FAO 500 za Primorsko	

Pioneer kvaliteta

PR39 G12 FAO 240 vodilni rani hibrid	PR39 D81 FAO 270 visoka ekonomičnost
PR39 K24 FAO 280 odlična poltrdinka	PR38 P05 FAO 360 ugoden nakup
CLARICA FAO 315 stabilna	PR37 W05 FAO 410 odličen v suši

V PONUDBI: Možnost naročila semena dodatno tretiranega z Mesuroplom, Ponchom in kombinacija Poncho + Mesuropl. Za več informacij pokličite nas ali vprašajte pri vašem trgovcu.

S Pioneer hibridi do maksimalnih pridelkov in kvalitete.

PIONEER KLUB 2009

Kupite 8 vreč 25 MK kornje Pioneer in paket je vaš!

KOLIČINSKI POPUST

Ob nakupu 16 vreč in več dobite še poseben popust in sicer 1 EUR za vsako vrečo!

[HTTP://SLOVENIA.PIONEER.COM/](http://slovenia.pioneer.com/)

Pioneer Semena Holding GmbH Pannsdorf, PSH poslovno središče: Podružnica Marja Sobota, Markova 10, 9000 M Sobota, tel. 02 521 36 20, fax 02 521 36 29

© Zbirnica pridelkov in pridelovalci in izdajatelj: Slovenska kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Poljanska cesta 22A

VABILO K SODELOVANJU NA PRIREDITVI

**Podeželje v mestu
Velika noč na podeželju
na ljubljanski glavni tržnici
v soboto, 4. aprila 2009**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z ljubljanskimi tržnicami in radiem Veseljak ponovno organizira promocijsko-prodajno prireditev na Pogačarjevem trgu v Ljubljani, s katero želimo predstaviti pestrost ponudbe naših članov ter opozoriti na pomen lokalne samooskrbe.

Pisne prijave sprejemamo do zasedbe mest na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (za Podeželje v mestu), Celovška 135, 1000 Ljubljana, ali po elektronski pošti na naslov tatjana.vrbosek@kgzs.si ali marjan.papez@kgzs.si. Prijavnina za stojnico je 11 €. Poravnate jo po prejemu položnice.

V prijavi navedite vaše kontaktne podatke, kaj ponujate ter pošljite kopije sledečih dokumentov:

- **Za prodajo pridelkov:** potrdilo o lastni pridelavi, ki ga dobite pri pristojnem organu lokalne skupnosti (na občini).
- **Za prodajo izdelkov:** priglasitveni list ali odločbo o registraciji dopolnilne dejavnosti ter fotokopijo izpisa o registraciji pri pristojnem nadzornem organu - za živila živalskega izvora izpis o registraciji z VURS-a, za živila rastlinskega izvora izpis iz registra pri ZIRS-u.

Pogoj za sodelovanje je poravnani članski prispevek Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije! Vabimo kmetije, društva, združenja in zveze, da se nam pridružite in s prodajo pridelkov ter izdelkov doprinesete k promociji slovenskega podeželja in prijetnemu vzdušju na prireditvi!

Za dodatne informacije pokličite na telefon 01 51 36 641 oz. 041 366 504 (Tatjana Vrbošek) ali 01 51 36 678 oz. 041 366 525 (Marjan Papež).

FLORA

14. mednarodni sejem vrtnarstva, cvetličarstva in krajinske arhitekture

Celjski sejem, 20.–22. marec 2009

POROKA

8. sejem POROKA

